

אשית עצות בנפשי

שיחות זמנינים

ממורינו ראש

הישיבה שליט"א

פרשת מצורע

שבת הגדול - חג הפסח

תשפ"ד

ליון פירוק

דברים שנאמרו
אחרי לימוד הדף גמרא

שבת בצל הרה"י
מפי אחד המשתתפים

סעודת סיום השי"ס
חזרה"מ פסח - הילד נחמן פוקס

ליל הסדר פסח בצל הרה"י
מפי אחד המשתתפים

לשמיעת השיעורים
קול ברסלב: 079-70-400-66

- פנימו -

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: USHISEB@GMAIL.COM

דברים שנאמרו אחרי לימוד הדף גמרא

ברוך השם מיר האבן זוכה געווען צו לערנען א דף גמרא

בבא מציעא דף ב.

- כעת זה זמן טוב לעשות התחלה חדשה, מסכתא חדשה, כעת חודש אדר, הדר קבלוה מאהבה, מה אומר לכם, דף גמרא זה החיים
- של היהודי, ומי שזוכה ולומד דף בכל יום יש לו הכל.

בבא מציעא דף ג.

- אני לא יודע אם לעצור באמצע סוגיא, כדי לא להפריע לעונג שבת, להיכנס לשבת ככה באמצע סוגיא קשה, אבל בעזרת השם מחר נעבור על זה שוב, צריך לדעת שמגיע שבת והקב"ה מוחל לנו על כל העבירות, ועל ידי סעודות שבת ניצולים מג' עונשים חמורים, מחיבוט הקבר, מדינה של גיהנום, וממלחמת גוג ומגוג, מוהרא"ש כותב למישהו במכתב, שזה לא הכוונה על משהו שהולך להיות, אלא בכל יום יכול כל יהודי לעבור על כל ג' הדברים האלו, חיבוט הקבר ומדינה של גיהנום ומלחמת גוג ומגוג אצלו בביתו, אבל אם אוכלים ג' סעודות בשבת, ושמחים בסעודות האלו, ניצולים מזה.
- הדרך היחידה לזכות להיות בשמחה בשבת זה רק על ידי צעקה אל השי"ת לזכות לשמחת שבת, אברך כתב לי השבוע, שבערב שבת בשבוע שעבר נכנס לו רוח רעה, ונהיה מלא בעצבות ומרה שחורה, ונזכר מהעצה של רבינו, ויצא מביתו לאיזה פינה, וצעק לרבש"ע שיזכה להיות בשמחה, ואמר שבתפילת מנחה כבר הרגיש שיפור, ובקבלת שבת עוד יותר טוב עד שנהיה לגמרי בשמחה, והוא אומר שבלי העצה של התבודדות הוא היה נאבד לגמרי, אולי יש כאלו שאין להם את הבעיה הזאת, אבל הרבה אנשים מתמודדים

עם רוח רעה.

סכנת נפשות, כי אתמול היא חייכה אליך והיית בשמחה, ומה קרה שפתאום היא כל כך מעצבנת אותך, עד שאתה מרגיש שאתה לא יכול לסבול עוד דקה, מה העצה לזה? לצעוק הצילני מקליפת הזמן עמלק, רבש"ע למה אני מתעצבן מזה, כל מי שמתעצבן ממישהו צריך לדעת שהוא צריך לשוב בתשובה, ואני נותן לכם עצה על כך.

רבינו אומר בספר המידות, שמי שיש לו מחשבות רעות, שידבר אל עצמו דברי בזיונות, הדבר הזה מועיל על המקום, תנסו ותראו ניסים, עשיתי את זה הרבה בעבר, ואני עדיין עושה את זה.

למדנו בגמרא בנזיר, על ר' שמעון הצדיק שלעולם לא אכל מקרבן של נזיר, לבד מפעם אחת מהנזיר בדרום, שראה את עצמו במעיין, וראה שיש לו שערות יפות, והיצר אמר לו לעשות עבירות, ולכן קיבל על עצמו נזירות, והגמרא אומרת שדיבר לעצמו ואמר, רשע למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך, אתה עתיד להיות רימה ותולעה, ורואים שהדיבורים האלו השפיעו אצלו למוטב, אל תחכו שמישהו יגיד לכם את זה, תעשו את זה לבד, תדברו לעצמכם זה ממש קסם [מאג'יק], הכל מתבטל, אתה מתחיל להגיד לעצמך, על מה אתה כועס הרי עוד מעט אתה הולך מהעולם, זה מרגיע על המקום.

ירחם השם אם מישהו כועס על אחד מילדיו, אם זה קורה ח"ו הולכים מיד להתבודדות, זה העצה שאני יכול לתת לכם, כי זה מה שאני עושה וזה עוזר על המקום, ואני רוצה להגיד לכם שרק על שורה זו בספר המידות אני חייב את כל חיי לרבינו, אני לא יודע מה אנשים אחרים עושים כשמתעצבנים על מישהו.

רבינו אמר שבשעה שאדם הראשון הלך לאכול מעץ הדעת, וכל נשמות ישראל היו כלולים בו, נשמתו של רבינו ברחה משם קודם שאדם הראשון חטא, אבל לכאורה כל הנשמות שלנו כן היו שם בחטא עץ הדעת, ולכן מעורב בנו טוב ורע, לפי המצב רוח, פעם אנחנו שמחים ופעם נופל עצבות, ונס שיש לנו את העצה של התבודדות, לברוח אל ד' ולצעוק אליו.

יש השבוע מכתב יפה בעצתו אמונה, אברך אחד כותב לי שהוא רוצה ללכת מבית כנסת היכל הקודש להתפלל בבית כנסת אחר, כי הגבאי מעצבן אותו וזה הורס לו את כל השבת, אמרתי לו שיקח את הטלית ויבכה להשי"ת, זה מכתב כל כך טוב, אמרתי שאני גם מרגיש הרבה פעמים שאנשים הולכים לי על העצבים, ואני מתחיל לדבר לעצמי בהתבודדות, מה הסיפור איתי, כי כשמישהו מעצבן אותך [ואני מקווה שזה לא אני], הבעיה אצלך, וכשאתה הולך לי על העצבים, אני לא מבקש מהשי"ת שאתה תהיה בסדר, אלא אני מבקש עלי, אולי אתם לא אכלתם מעץ הדעת ולא מבינים על מה אני מדבר, ואני לא מקנא בכלל על מי שלא מרגיש שמישהו מעצבן אותו, אני מקנא במי שיש לו קשיים, והוא צועק על זה להשי"ת, תסתכלו בעצתו אמונה זה מכתב יפה.

בחור שאין לו טלית, יכול להתבודד בלי טלית, לבכות לרבש"ע ולהגיד, מה הסיפור איתי, למה אני כועס על אנשים, זה הדרך הנכונה של התבודדות, לא לשנות אנשים אחרים, אלא את עצמינו, אותו דבר זה בבית, מי שמתחיל להתעצבן מאשתו כבר נכנס בגדר

כבא מציעא דף ד.

שלומדים לא מרגישים את השמחה, אבל אחרי זה כשהולכים הביתה מרגישים טוב

שום דבר בעולם לא יביא לבן אדם סיפוק, רק לימוד התורה מביא סיפוק, אולי ברגע

לימוד התורה, הן זה שרבינו הביא לנו את המתנה של דרך הלימוד, והן זה שרבינו כל הזמן מחזק אותנו מחדש, תבוא שוב להקב"ה, תפתח שוב משניות וגמרא, אל תישבר, אל תסתכל על מה שהיה, תתקרב מחדש לתורה הקדושה, ד' יעזור שנזכה לציית לרבינו כל חיינו.

עם עצמינו, מי שלא לומד תורה הוא בן אדם כבוי, וינסה ללכת לשם ולשם, או רח"ל לעשות עבירות, וזה לא יעזור, אנשים מחפשים סיפוק בחיים, ולא יודעים את הדבר הפשוט שרק התורה משמחת את לב האדם.

- ורק רבינו יש לו את הכח להכניס בנו את

בבא מציעא דף ה.

כל מיני שיטות ותוכניות של לימודים ולא מצליחים, חבל שלא מנסים את דרך הלימוד, אם אנשים היו לומדים בדרך הלימוד הם היו מצילים את חייהם, ולא היו מגיעים לכל הכלים האסורים ושאר מרעין בישין, הם היו מחיים את עצמם, אנשים מגיעים בסוף יום העבודה סחוטים לגמרי ומיואשים, מה רע שיקח גמרא ויגיד את התיבות של הגמרא, ואם הוא מבין אז זה ממש טוב, ולא חייבים לברוח מהבית, אפשר לפתוח גמרא בבית ובינתיים לעזור קצת עם הילדים, ולחזור לגמרא ולהמשיך עוד כמה שורות, ולהרוויח את כל העולמות, אשרינו שזכינו לזה, ברוך השם.

- חבל כל כך שאנשים לא מוכנים לקבל את דרך הלימוד, אנשים מיואשים לגמרי מלימוד התורה, ורבינו מגיע ונותן להם דרך, תלמד כמה שאתה מבין, אם אתה מבין זה מצוין, ואם אתה לא מבין, גם טוב, ואם אתה מבין רק קצת, גם טוב, ואנשים לא מוכנים לקבל את זה, לוקחים חברותא ויושבים איתו וחושבים שלומדים ואחרי שדיברו על כל החדשות מסכמים שמחר ילמדו, וכך עובר שבוע וחודש, עבר קציר כלה קיץ, ולא למד כלום.

- כל השיעור שלמדנו היום מבוסס על דרך הלימוד, כי אם רוצים להבין עד הסוף זה היה לוקח שעות, אבל אנחנו מקבלים סיפוק מדרך הלימוד של רבינו, ואנשים אחרים מנסים

בבא מציעא דף ו.

הזמנים, ומי שרוצה ללכת לעבוד, לא נכעס עליו, אבל מי שנשאר בישיבה חייב להגיע בזמן לישיבה.

- כעת זה כמו שבועות, קבלת התורה, כל אחד מקבל על עצמו שוב את שיעוריו, דבר ראשון חומש, שבוע הבא נכריז חזק חזק ונתחזק על חומש שמות, בחורים חכמים לא משאירים את פרשת השבוע עד סוף שבוע, מותר ללמוד קצת יותר ביום, ובלימוד המשניות חייב כל

- אנחנו עומדים כעת שבועיים וחצי לפני פורים, בשבת זו מברכים חודש אדר ב', שבת שקלים, כעת זה זמן של הדר קבלוה, מקבלים את התורה מחדש, אולי לאחרונה היה קצת חלש בישיבה, וגם הראש ישיבה לא נתן כל כך שיעורים בכל יום, לכן אני רוצה להודיע שמתחילים כעת פתיחת הזמן, הישיבה נפתחת מחדש, זמן חדש, מהיום בעז"ה עד שבוע של פסח, יהיה שיעור בכל יום, וחייבים להגיע בזמן, בחוץ יש כבר אורח של בין

הישיבה לא כאן, הוא לומד יותר בהתמדה, כי אם יקום מהמקום הוא כבר לא יחזור כל כך מהר, כי אין מי שמחזק אותו, לכן הוא לא נעמד ולא קם, אלא ממשיך ללמוד ברציפות.

בחור שנמצא כאן, ללמוד ח"י פרקים משניות ליום, וזה לא משנה אם ראש הישיבה כאן או לא, שאלתי אתמול בחור מה הוא עשה אתמול כשלא הייתי בישיבה, הוא אמר שכשראש

בבא מציעא דף ז.

האם העשירים מצליחים לדחוף יותר אוכל, ההבדל בין עני לעשיר זה רק במוח, וזה גם עני יכול לעשות, לחשוב שיש לו הכל ושהוא עשיר, רחבות המוח, עשיר נכנס לחנות וקונה, ואומר שהוא ישלם אחרי תקופה, יש לו איזה דיל עכשיו, הוא מוכר לכולם שיש לו כסף, והאמת שבארנק אין כלום, אבל המוח בחירות, שם הוא חושב שהוא עשיר, וזה כל אחד יכול לעשות, האם הבננה של עשיר נשאר צהוב וזה לא נרקב, האם העשיר מכניס למרק גזר מזהב.

יש עוד הבדל בין עשיר לעני, עשיר לא יושן בלילה כי הוא חושב כל הזמן שמישהו רוצה לגנוב אותו, העני יושן רגוע בלילה אף אחד לא יגנוב ממנו כלום, העשיר מגיע לבית כנסת ולא מרגיש בנוח, אולי מישהו יבקש ממנו כסף, ולא יודע מה לענות, והוא מתחבא בבית, עם כמה שומרים, ולא מכניסים אנשים, העני משוחרר הולך לבית כנסת רגוע, אני חושב לפתוח איזה ארגון לחזק עשירים, הם פשוט מסכנים, אין להם חברים אמיתיים, כל מי שמחייך אליו, עושה זאת כי הוא חושב שאולי יצליח להוציא ממנו כמה דולרים, לנו יש חברים אמיתיים.

אם רבינו אומר שיש עלינו חובה להתחזק ולהחיות את עצמינו בברכת 'שלא עשני גוי', אנחנו נציית, ואנחנו נחיה את עצמינו, ואם רבינו אומר להתחזק בכל נקודה טובה שיש לנו, נעשה כך, וכך יהיה לנו שמחה ויהיה לנו חיים טובים.

- למדנו היום בגמרא, על שני אנשים שרבים על הבעלות של בית המרחץ, ואחד מהם הלך והקדיש את זה, למה הוא הקדיש את זה, אם אתה לא רוצה את זה, תן את זה לשני, כי זה כל ענין המחלוקת, אין לזה הגיון, העיקר שלשני לא יהיה, ואתה עוד תהיה יהודי יפה שהקדשת להקדש, לוקחים כסף מאנשים וקונים אתה הראת.

- יהודי שזוכה ולומד גמרא והולך קצת להתבודדות ומחיה את עצמו עם העצות של רבינו ועם נקודות טובות, ושומע ניגוני שמחה, והוא שמח, כל הבעיות נופלות, והוא לא מחפש מחלוקת, כל הבעיות מתחילות מעצבות ומרה שחורה, יהודי חייב לעשות הכל ולמסור את נפשו כדי להיות בשמחה.

- מקווה מביאה שמחה לאדם, נטילת ידים שחרית מביא שמחה, תפילת שחרית מביאה שמחה, מקרא משנה גמרא מביאים שמחה, לשמוע מוזיקה מביא שמחה, ולפעמים צריך קצת שוקולד או גלידה, העיקר להיות בשמחה.

- הס"מ רוצה שכולם יהיו שבורים, בעיקר בחורים וגם אברכים, כי ברגע שהבחור שבור היצר תופס לו את המוח ואין לו כלום והוא לא לומד ולא מתפלל, שמחה זה חירות המוח, הרי מה ההבדל בין עשיר לעני, כי זה שיש לו כסף, הוא לא שבע יותר מהעני, אני תמיד שואל את ילדיי בליל שבת אחרי הסעודה כשאף אחד לא יכול לזוז אחרי הסעודה,

בבא מציעא דף ח.

- אנחנו למדנו עכשיו על זכין לאדם שלא בפניו, צריך לזכות אחרים, כל ענין הפצה מונח כאן, הכנסת בשקט גליון או כרטיס לחומש או סידור של משהו, זיכית אותו, זכין לאדם שלא בפניו, אי אפשר לקחת את כל הגן עדן בשבילנו, חייבים לחלק את זה לאחרים, הקב"ה עזר לנו ונודע לנו מרבינו ומצאנו דרך ללמוד ולהתפלל, חייבים לדאוג לאחרים.
 - בחורים ואברכים נופלים ולא יודעים מכל העצות המעולות האלו, הולכים לישיבה וחוזרים מהישיבה, יבשים לגמרי, תחילת שבוע מחכים שיהיה סוף שבוע, בבוקר מחכים שיהיה לילה, אם היה להם דרך הלימוד, והיו יודעים שיכולים לשבת בפניה ולשיר משניות וגמרא, הם היו מרגישים חיים מתוקים, הרי אין משהו יותר כיף מזה, מסכנים הבחורים, על זמן החורף שעברו, עבר תשרי, חשון, כסלו, טבת, שבט, אדר א', ועכשיו אדר ב', עשרים וחמשה שבועות שחושבים בבוקר מהלילה, ובלילה מהבוקר.
- נכנס כאן בחור לישיבה לאחרונה, והוא נגאל, תראו אותו, הוא סיים עכשיו ששה סדרי משנה לראשונה, בחורים מרגישים טוב, לומדים תורה ויש להם גם זמן לשוחח קצת וזה לא נותן להם הרגשה נוראית, לומדים תורה ולכן אין להם את ההרגשה של דחיפת היום, ההרגשה שמרגישים שלא שווים כלום, אולי שכחתם איך ההרגשה הזאת, הרגשה ריקנית לגמרי, עושים שטויות מחוסר תעסוקה, שוברים דברים סתם, שוברים ידי של דלת, ולא יודעים למה, הם לא בחורים רעים, אבל מרגישים צורך לעשות חור בקיר סתם, השיעמום מביא לידי בטלה, המשניות והגמרא תגאל אותם, המתופף כאן סיים עכשיו משניות בפעם האחד עשרה, והוא בפעם השלש עשרה, והוא בפעם השלושים ותשע, נכנס היום לבחינת סופג את הארבעים, והחתן כאן סיים בפעם הי"ט, והוא בפעם הכ"ח, א מחיה, בחורים חיים כאן, אני גם יתחיל ללמוד עכשיו, אני פשוט מקנא בכם.

בבא מציעא דף ט.

- אנחנו עומדים כעת לפני שבת שקלים, ובמדרש תנחומא כתוב שמה רבינו שאל את הקב"ה האם ישכחו ממני אחרי מותי, אמר לו הקב"ה אני נשבע לך, שבכל שבת שקלים תעמוד ותזקוף ראשן של ישראל, היו שומעים מחסידי ברסלב בשבת שקלים שמתפללים: רבש"ע מתי נזכה שמה רבינו יתן לנו ראש זקוף, ראש נקי, מוח זך ונקי, לחשוב רק ממך ולהתגעגע אליך, ד' יעזור שנזכה לזה.
 - צריך לדעת שכשמגיעים הזמנים האלו אסור לקחת את זה בלחץ, אברך אחד אמר לי שמרוב לחץ שיש לו, שצריך לתפוס וצריך להתפלל, הוא כבר מחכה שיהיה מוצאי
- פורים, אסור לקחת את זה בלחץ, אמר לי פעם חבר שאחד הדברים שגרם לו להתקרב להיכל הקודש, שהוא שמע ממוהרא"ש שכל יום אפשר לדבר אל ד', ונגמר המושג הזה 'השבת הזו זו השבת הכי גדולה בשנה', החג הזה הוא החג הכי גדול וכו', אלא כל יום ויום זה הכי גדול ותמיד אפשר להתפלל ולדבר אל ד', יש אנשים שמקבלים ממש התקף עצבים מזה וכאבי ראש כששומעים שצריכים לתפוס, ולא יודעים מה לתפוס.
- אני לא יודע אם להגיד לכם כעת על הגדולה של שבת שקלים, שלא תיכנסו ללחץ, אבל צריך אולי יותר להסביר מה לעשות, אז אגיד

הבעל שם טוב הק' אומר על דברי הגמרא הני תרי בדחני שהן בני עולם הבא, שהכוונה שיכול להיות יהודי שהוא צוחק מכל העולם, כולם אולי צוחקים עליו, אבל הוא בדחן, צוחק מכולם, לוקח חבילת ספרים והולך להפיץ, מוהרא"ש אמר לי על אחד המפיצים, אני לא אגיד את שמו, המפיץ הזה ראה שאת העולם הזה כבר לא יהיה לו, אז הוא החליט שהוא רוצה שלפחות יהיה לו עולם הבא, ולכן התחיל להפיץ.

על ידי הפצה אפשר לברוח מכל נסיונות העולם הזה, ולהתקרב להקב"ה, לא זוכרים בכלל שיש בעיות בעולם הזה, ויש לזה מעלה נוספת, שתמיד יש למפיצים שפע גדול.

- לכם, בשבת זו אפשר להתפלל להקב"ה ולבקש שיזקוף לנו את הראש, שיוציא אותנו ממרה שחורה, ושיתן לנו ראש נקי, ואפשר גם לצאת חובת תפילה זו אם יבקשו על זה כבר עכשיו, בערב שבת, אני סובר כשיטה זו, ולכן כבר היום בבוקר בכיתי הרבה אל ד' על זה, וביקשתי שאני רוצה לזכות לזקיפת ראש, ראש נקי וזך, לב נקי להקב"ה, אתם יודעים איך זוכים לזה? רק על ידי העצה של רבינו, להתפלל על זה שוב ושוב להקב"ה, רבש"ע תוציא אותי מהטומאה, רבש"ע אני רוצה קצת השראת השכינה, קצת מים טהורים, לטהר את הלב, רבש"ע אני רוצה לזכות להיות יהודי, תביא לי קצת מהמים הטהורים, רק תפילה והתבודדות יקרב אותנו.

בבא מציעא דף י.

פיקודי ד' ישרים משמחי לב, כל אחד יכול לחזור ללימודים, ברוך השם שאנחנו זוכים ללמוד בדרך הלימוד, אשרינו, קניתי עכשיו ש"ס מנוקד, ואני לא לומד כפול או פי שלוש מפעם, אלא כנראה פי חמש ממה שלמדתי קודם, אני אומר לכם את האמת, זה פשוט מושך אותי, עוד דף ועוד דף, אברך יכול לשבת על העצבים של אשתו, ולהגיד לה כל כמה דקות תעשי כך ותעשי כך, ולמה עשית את זה ולא את זה, אבל אם הוא בוחר בדרך הלימוד הוא יכול לשבת בסלון על הגמרא ולהחיות את נפשו כפשוטו.

- אנחנו עומדים בימים של קימו וקיבלו היהודים, קבלת התורה מאהבה, כשהגיע הנס של פורים, הגיעה קדושה גדולה בעולם, ומרוב קדושה קיבלו היהודים מחדש את התורה, ובכל שנה ושנה הכל נעשה שוב ושוב, כמו שאומרים בימים ההם בזמן הזה, והצדיקים אמרו, שבזמן הזה ממש, בתשפ"ד, מגיע שוב הקדושה וכל אחד יכול לקבל על עצמו שוב ושוב את התורה.

- מה הסיבה שאנשים שמחים בחודש אדר? כי כעת זה הזמן שכל אחד יכול להתחבר מחדש לתורה, והתורה הקדושה מביאה שמחה,

בבא מציעא דף יא.

על ידי זה עושים מחיית עמלק, כי עמלק רק רוצה לעקור אותנו מהקב"ה ולהפיל אותנו בעבירות, והתורה הקדושה תדביק אותנו חזק להקב"ה.

- אני לא יודע כמה הבנו מה שלמדנו, אבל ככה מתחילים ללמוד, מתחילים עם אמירת התיבות, וחוזרים על זה שוב ושוב, ובמילא יבין, הזיזו את השעון, והימים מתארכים, אפשר לשבת כלילה וללמוד הרבה גמרא,

בבא מציעא דף יב.

התורה הקדושה מביאה שמחה, מאז שקניתי את הש"ס החדש של עוז והדר המנוקד, אני פשוט חייב להכריח את עצמי לבוא לישיבה, אני מרותק לגמרא, זה כמו גלידה טובה, אני לא יודע איזה משל לתת לכם, זה פשוט נימוח בפה מרוב מתיקות, תנסו את זה ותראו, תגרסו עוד פרק משניות ועוד פרק, אתם פשוט תרגישו טוב עם עצמכם.

ועוד מעט תמצא איזה חכם שקורא לעצמו חסיד ברסלב, ויגיד לך שהיכל הקודש זה לא הענין של רבינו, וללמוד בדרך הלימוד זה לא הענין של רבינו, תשאל אותו אם הוא סיים עכשיו חומש שמות, אל תשאל עכשיו אם סיים ליקוטי מוהר"ן, או ליקוטי הלכות, או תיקוני זוהר, אלא אם סיים חומש שמות, קיבלתי היום מכתב מהמגיד שיעור בירושלים, ושלח לי תמונה איך שכל הבחורים עומדים עם החומש שמות, כאילו שאומרים דידן נצח, אנחנו סיימנו את זה, אני חושב אולי לשלוח לו בחזרה תמונה מהבחורים כאן...

- אנחנו עומדים כעת בין שקלים לזכור, ערב פורים, בחורים צעירים אוהבים את פורים, יש סעודות, ותחפושות, ומוזיקה, גם אני הייתי ילד קטן והייתי שמח עם זה, וזה מצויין, אבל אל תשכחו ששמחה אמיתית יהיה לכם מלימוד גמרא, מתהלים, ממשניות.

- שאר הדברים לא מביאים סיפוק, יש בחורים שמחכים בקוצר רוח להתארס כבר, וכשה קורה הם מאוד שמחים, אבל עובר שבוע שבועיים, והשמחה נעלמת, אנשים חושבים שכשאקנה את הבית אהיה שמח, וסוף סוף זכו וקנו בית, והזמינו את כל החברים שראו את כל מה שהשקיע בבית, ואחרי זה המצב רוח נופל והשמחה נעלמת, אותו דבר זה אברך שמחכה לקנות רכב חדש, וכשקונה הוא מאוד שמח, אבל לא עובר תקופה ארוכה והוא שוב עצוב, הרכב לא מביא לו שמחה.

- רבינו אומר שאנחנו נראים כמו ילד קטן שמנסה לתפוס את קרני השמש, אי אפשר לתפוס את זה, ככה זה ענייני עולם הזה, אי אפשר לתפוס את זה, זה לא מביא שמחה, רק

בבא מציעא דף יג.

לפני יו"ט, זה פשוט פותח את הלב להקב"ה. אני התחלתי ללמוד מגילה, הגמרא אומרת עיניהם של עניים נשואות למקרא מגילה, זה מביא געגועים להקב"ה, הרי כולנו עניים, כפי שחז"ל אומרים בעירובין אין עני אלא בדעת, עני בדעת אין לו טעם בלימוד התורה ואין לו טעם בתפילה, וכעת כל אחד יכול להיוושע, עיניהם של עניים נשואות למקרא מגילה.

- הגמרא אומרת במסכת שבת, שהקב"ה כפה הר כגיגית בעת קבלת התורה, ושואלת הגמרא אם ככה, יש לכל אחד תירוץ למה הוא לא קיים את התורה, כי כפו אותו והוא לא באמת הסכים, עונה הגמרא שאין תירוץ כזה, כי הדר קבלוה באהבה בימי אחשוורוש, כעת זה הזמן לקבל את התורה מחדש, ולנו יש דרך ללמוד, רבינו נתן לנו מתנה.

- אני מבקש מהאברכים והבחורים, עכשיו לפני פורים, תיקחו את מסכת מגילה ותעברו על זה

בבא מציעא דף יד.

ואל תשב כל היום בבית כנסת להשוות בין צדיקים, בשלמא אם היית מתווכח איזה רכב יותר טוב, למבורגיני או שאר רכבים שאני לא מכיר את שמם, בזה אתה יכול לדבר, כי זה משהו שאתה מבין בזה, ואם היה ויכוח מי עושה את הפיצה הכי טעימה במאנסי, זה באמת זכותך להביע דעה, תגיד לי את השמות של החנויות, שערים ויאמיס, אתה תגיד ששערים יותר טוב ואני יגיד שיאמיס יותר טוב אפילו שאני לא יודע מה זה, אבל להביע דעה בין צדיקים, חס ושלום, זה לא התחום שלנו, אסור לנו להתערב בדברים האלו, תגיד שאתה אוהב חריף, ואני יגיד שהחלק השרוף יותר טוב, אבל להסתובב בכיס עם מודד צדיקים, ולהגיד אצל מי יש מופתים כמו הבעל שם טוב ומי פחות, ולא לסיים ספר שמות, זה בושה וחרפה.

יש כאלו שאומרים לי, אני לא ילד כתה א' או כתה ג' שצריך ללמוד חומש, אבל מה לעשות שבשולחן ערוך נפסק שצריך, חייב אדם לעבור על הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, לפני שאתה מעורר על הפירצות החדשות תעורר על לימוד חומש, הדר קיבלוה מאהבה, אני מאוד מקווה להשי"ת, שהדברים שאני מדבר יכנסו ללבותיכם, ותתחילו ללמוד תורה ולא להתעסק בדברי הבל ורעות רוח.

- פעמיים קיבלו היהודים את התורה הקדושה, בכפיה בחג השבועות, ומאהבה בימי מרדכי ואסתר, ובכל שנה ושנה מתעורר שוב הזמן הזה, כעת זה זמן שיהודי יכול להתחיל לאהוב מחדש את הקב"ה ואת התורה ואת המצוות, על ידי קביעת שיעור בתורה, בגמרא בבבלי ובירושלמי, בעז"ה השבוע נעשה סיום מסכת שבת בירושלמי.

- אני מתווכח ומוכר בתים, ההבדל ביני לשאר המתווכים, שהם מוכרים בתים זמניים, ואני מוכר בתים לנצח, בי"ת נצחי, ב'בבלי ירושלמי תוספתא, אני מוכר בתים לאנשים, שיהיה להם בית לנצח, על ידי שאני משכנע אותם שילמדו כל יום קצת תורה.

- צעיף לבן זה דבר יפה, אבל אם אתה לא לומד חומש אתה יכול להתבייש, אולי אתה אוכל את כל המאכלים על פי חסידות, וזה מאוד יפה, אבל אם אתה לא לומד חומש, תתבייש, זה פשוט חרפה ובושה, סיימו כבר ספר בראשית, והשבוע מסיימים ספר שמות.

- יש לך מודד של צדיקים בכיס, אתה יודע מי יותר מנהיג ישראל, ויודע למי יש יותר רוח הקודש ומי עושה יותר מופתים, אבל חומש אתה לא לומד, וללכת לעזור לאשתך בבית אתה לא הולך, לפחות תלך לעשות פרנסה

בבא מציעא דף טו.

אהבת התורה עכשיו זה כבר הבעיה שלו, אבל זו המציאות שבכל שנה ושנה חוזר שוב מה שהיה בימי מרדכי.

- ברוך השם רקדנו היום חזק חזק ונתחזק, זכינו לסיים את ספר שמות, ברוך השם שלומדים קצת משניות, וקצת גמרא, ואני מאוד מבקש ממכם, תנצלו את הזמן שנשאר, אל תיקחו

- כמה הבנתם היום מהשיעור? אחוז אחד? אל תיבהלו, כי רבינו אמר שאף אם לא מבינים זה לימוד התורה, לא להישבר, וכל שכן אם זכית והבנת חמש אחוז או עשר אחוז, אז בכלל הרווחת, העיקר שתפתחו כל יום את הגמרא ותגרסו, ובסוף תבינו, ובפרט בימים אלו של קבלת התורה מאהבה, מי שלא מרגיש את

כאן לעיר, אולי נעשה הפוך שנצא לקריה, כי כאן בעיר קשה מאוד לשמור על העיניים בימות הקיץ, בישיבה שם אין מקום, אולי נלך לאיזה בית כנסת, כי כאן אפשר להישרף רח"ל, אם מרימים את העיניים, ורק גמרא ומשניות יצילו אותנו מזה.

הפסקות כל הזמן, תשלימו את השיעורים שלכם, אין דבר יותר מזכך את האדם מלימוד משניות, ועכשיו צריך את זה יותר, כי כבר מתחיל להיות חם בחוץ, ואי אפשר לצאת לרחובות, העיניים נשרפות כפשוטו וכמשמעו, אני לא יודע אם כדאי שבשבועות הקיץ שיכנסו תלמידי הישיבה קטנה מהקריה

בבא מציעא דף טו.

בית בישראל לבד, אי אפשר לגדל דורות לבד, משה רבינו היה יותר גדול מכולנו וגם הוא ידע שהוא לא יכול להקים משכן לבד, אבל כשעשה עם ידיו, הקב"ה עזר לו, אנחנו צריכים לעשות קצת עם הידיים, אנחנו לא יודעים איך לערוך שולחן שבת, מתיישיבים למעלה, ועושים קצת עם הידיים ושרים שלום עליכם, והקב"ה יעזור לנו, גוט שבת גוט שבת.

השבוע יש חיזוק גדול מאוד בפרשה, פרשת פקודי, הקב"ה אומר למשה רבינו שיקים את המשכן, אומר משה רבינו אני לא יכול לבד, אומר לו הקב"ה אתה תעשה עם הידיים כאילו אתה מקים ואני יקים את זה, וזה חיזוק לכל אחד, בן אדם חושב מאיפה אני יביא פרנסה איך אצא מהחובות, אומר לו הקב"ה, אף אחד לא יכול כלום, תעשה קצת לפרנסה תעשה משהו עם הידיים ואני יעזור לך, אי אפשר לבן אדם להקים משכן לבד, אי אפשר להקים

בבא מציעא דף יז.

באש. זה שנשרף המפעל זה נס, כי יש אנשים שחושבים שיש להם משהו, וכל המפעל שיש להם זה שלהם, פעם סיפר יהודי על איזה עשיר שנפטר, שהוא השאיר רחוב שלם ליד הים, כל המגדלים היוקרתיים הוא השאיר, וישב לידו חסיד ברסלב ואמר לו, שעכשיו נפטר יהודי חסיד ברסלב עני ואביון, והוא השאיר את כל העולם, לא רק את הרחוב הזה, את כל העולם הוא השאיר כאן, ממוהרא"ש שמעתי את זה פעם, זה רעיון נכון וחזק, כי כל העולם נשאר כאן, מורידים את הבגדים עושים טהרה, אבל דפי הגמרא לא מורידים וזה נשאר אצל האדם.

עלינו מוטל החוב רק לפתוח את הגמרא וללמוד, זה כבר יקרב אותנו להקב"ה, אנחנו נמצאים בעולם שכל אחד מתייגע בצורה קשה מאוד, רובם מתייגעים בפרנסה, מתכננים לעשות ככה וככה, וזה נכון שצריך להביא פרנסה, אבל צריך לזכור, שמכל זה לא ישאר כלום, תבדוק מה נשאר לך בכל השנים האחרונות של הפרנסה, עבדת קשה מאוד, תסתכל אחורה מה יש לך משנים אלו, יש לך את התפילין והציצית, ופרקי המשניות ודפי הגמרא, והשבת קודש, אלו דברים שנשארים לנצח, והם בידך, אנשים הקימו מפעל ועבדו קשה ובסוף הכל נשרף, ובודקים אחורה מה נשאר להם ביד, פרקי המשניות נשארו להם, ודפי הגמרא, זה דברים שלא יכולים לעלות

בבא מציעא דף יח.

- אם תסכימו ללמוד בדרך הלימוד, תגדלו בסוף תלמידי חכמים גדולים מאוד, אני מכיר אברכים ובחורים שלקחו בתמימות ופשיטות את דברי רבינו, לגרוס גמרא כשלא מבינים, ובסוף נהיו תלמידי חכמים גדולים, וכל אלו שעושים צחוק משיטה זו, בסוף לא נשאר מהם כלום, אבל מי שלקח ברצינות את דברי רבינו נהיה תלמיד חכם גדול, ואם הוא לא זוכה להיות צורבא מרבנן, הוא זוכה שישמעו את דברותיו כתלמיד חכם כמו שהגמרא אומרת בשבת, גם אני ככה, אני לא תלמיד
- חכם אבל לפחות מקשיבים לי. ראיתי את היום את הבן שלי לומד גמרא בגירסא, והגיע כל הזמן להקשות שאלות בגמרא, וזה הגיע מלגרוס, גמרות קשות מאוד, אבל את הרוב הוא הבין, ככה זה כשמצייתים לרבינו, עכשיו מוצ"ש אפשר ללכת הביתה ולאכול מלווה מלכה, ולסיים כל מסכת מגילה, ואז יהיה לכם פורים אחר לגמרי.

בבא מציעא דף יט.

- אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים גורלנו, ומה יפה ירושתנו, ש'כח על המתנה של דרך הלימוד, וככה מרוצים כמו שלומדים, ולא נכנסים ללחץ שלא הבינו, ולא יוצאים במפח נפש.

בבא מציעא דף כ.

- אברך יודע רק הקב"ה בעצמו. רדפו מאוד את ר' נתן בזמנו, אני לא רוצה להגיד השם של אלו שרדפו אותו שלא להרבות במחלוקת, והיה פעם בליל שמחת תורה, ור' נתן עבר ליד הקלויז שלהם באומן, ושמע בחוץ אתה הראת בהתעוררות נוראה, זה היה נשמע מאוד יפה ומאוד מרומם, והיה לר' נתן חלישות הדעת, הרי הם היו רודפים אותו עד כדי רציחה רח"ל, ואמר אחרי זה ר' נתן למלוויו, אתה הראת זה מאוד יפה, אבל מה שקורה קודם אתה הראת ומה שקורה אחרי אתה הראת יודע רק הקב"ה בעצמו, אותו דבר זה עם הבחורים והאברכים, החליפה נראית עליכם מאוד טוב ומאוד חסידי, אבל
- אם תלמדו כל יום דף גמרא, אתם תסיימו כל הש"ס בשבע שנים, ואם תלמדו בדרך הלימוד יהיה לזה קיום ותוכלו ללמוד כל יום, כי אם תרצו ללמוד רק עם הבנה עמוקה, לא כל יום זה אפשרי, פעם אחת צריך ללכת לחתונה ופעם אחת לרופא ופעם אחת לשמור על הילדים, ממש חבל למי שלא מתחבר לתורה ולדרך הלימוד.
- בבוקר עד שהילדים מתארגנים ויוצאים מהבית זכיתי לסיים מסכת מגילה, יש לי ש"ס מנוקד, ואני מציע לכם לקנות את זה, זה יותר זול מלקנות טלפון, ולא רק שזה זול יותר, אלא הגמרא תעזור לך לא להיכנס לתוך כל הכלוך שיש בטלפון, כי מה שקורה אצל

שלום בית כשצופים בעבירות, אבל אם תבקשו מהקב"ה ותגרסו הרבה גמרא, תוכלו לצאת מזה.

יש בחורים שחושבים שליטול ידיים קודם התפילה שייך רק לבחורים המסכנים המיושנים, וזה ענין חסידי בלבד, ויש גם כאלו שחושבים שללבוש גארטל זה דבר חסידי בלבד, אז אני רוצה להגיד לכם, שקודם כל גם אם זה רק דבר חסידי זה מאוד חשוב לנהוג כחסידים, אבל שני דברים אלו הם הלכות פסוקות בשולחן ערוך, צריך ליטול ידיים וללבוש גארטל לפני התפילה, ואני מייעץ לכם לא להתפלל בעל פה, אלא מתוך הסידור, כי אם תתפללו בעל פה פתאום תמצאו את עצמכם במקום אחר לגמרי מבלבלים בנוסח.

מה שקורה לפני זה ואחרי זה יודע רק הקב"ה בעצמו, אם צופים ח"ו בעבירות בטלפון יודע רק הקב"ה.

- ומה יעשה האדם שרוצה לצאת מהזוהמא, קח גמרא ותלמד גמרא, ותיזהרו מהכלים האלו, אני לא הולך לבדוק לכם את הכיסים, ואם אתם רוצים לבוא לידי עם הטלפון הכשר, ולהחזיק בכיס מכשיר אחר, אני רוצה להגיד לכם שאין לכם כלום מזה שאתם מרמים אותי, אתם צריכים לבדוק שאתם לא מרמים את עצמכם, תהיו אמיתיים בינכם לבין עצמכם וקונכם, תגידו להקב"ה: רבש"ע אני שקוע בתוך הבוץ והלכלוך, אני צופה בעבירות, רבש"ע אני חייב ישועה, אני לא יכול להתחתן ככה, רבש"ע תציל אותי, אל תשאלו אותי אם לאומות העולם יש שלום בית עם הטלפון, כי אני מדבר לבני ישראל, אי אפשר שיהיה

נבא מציצא דף כא.

הגיע אלי אברך וככה ואמר שרוצה לעשות וידוי דברים, ולא רציתי שיתודה אבל הוא כל כך ככה, ואמר אני יודע שאפשר לעשות תשובה, אבל הצדיקים האלו זכו שלא פגמו לעולם, מוהרא"ש ושאר צדיקים, אמרתי לו, אתה תזכה להיות יותר גדול מהם, אם אתה מאמין בדברי חז"ל שאמרו במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, תעשו את הדברים הפשוטים ללכת למקווה ולהתפלל שחרית מנחה מעריב, ככה תגדלו צדיקים, כי זה מה שהצדיקים עשו, ואם אתה פגמת והצדיקים לא פגמו, אתה תזכה להיות יותר מהם, רק אל תתייאש, יאוש הוא ללא דעת, יאוש שלא מדעת, אין יאוש בעולם כלל.

- למדנו היום את הסוגיא של יאוש שלא מדעת, רבינו צעק געוואלד לא להתייאש, כי אין יאוש בעולם כלל, עצבות ומרה שחורה מתגברים על האדם וחושב שהוא לא יצליח, והוא כבר לא יהיה ירא שמים, והצדיקים נולדו צדיקים, והאמת היא שאסור להתייאש, כל אחד יכול להיות צדיק.
- מוהרא"ש היה אומר תמיד על משנה זו, שיש חבורות בכרסלב ושאר מקומות שהולכים עם פיאות מפוזרות, ואמר שמותר ללכת רק עם פיאות מפוזרות ולא עם פיאות מפוזרות, רבינו הלך תמיד עם פיאות מסודרות, וכל פעם לפני שיצא מביתו סידר תמיד את פיאותיו, וכך ראינו אצל מוהרא"ש כל פעם שנטל ידיו לפני התפילה סידר את פיאותיו שיהיו מסודרים.

בבא מציעא דף כב.

בזוה"ק כתוב, שאם כנפי ריאה לא היו מנשכין על הלב כל היום, היה נשרף כל הגוף, הלב הוא אבר חם מאוד, כששוחטים בהמה רואים שיוצא עשן מזה, והריאות מנשבים על זה, רבינו מסביר את דברי הזוה"ק על התורה, יש חמשה כנפי ריאה, וזה נגד חמשה חומשי תורה, ואם לא התורה היה הבן אדם נשרף מתאוות לבו, ומהנסיונות והפחדים והדחקות ועניות.

תקחו את הגמרא ותלמדו, מינימום דף ליום, תעשו לעצמכם עוד סדרים של גמרא, יש כאן נכד של הרב וואזנער הוא סיים עכשיו חצי ש"ס, אל תדחקו את זה לאחרי פורים, אפילו שמחר צמים, תתחילו עכשיו ללמוד גמרא, הישיבה זה לא מקום, זה לא רק כאן, אלא הישיבה זה צ"פ כמו אילון מאסק, בכל מקום שאתם נמצאים אתם יכולים ללמוד בישיבה, מי שעוד לא לקח את הצ"פ ממני שיקח עכשיו, ובכל מקום שתלכו תלמדו ותתפללו וזה נחשב שאתם כאן בישיבה.

- אני רוצה להגיד לכם תלמידי היקרים, אתם עוד צעירים ולא יודעים מה קורה בעולם, העולם הזה מושך לכל הכיוונים, אבל אם תלמדו כל יום גמרא ומשניות תרגישו טוב עם עצמכם, ולא תצטרכו להוציא את כל הכסף אצל מטפלים ועזרה וסיוע, אולי אתם לא יודעים על מה אני מדבר, עכשיו היה בחדשות ראיון עם המיליארדר הגדול בעולם, אולי הוא מקום שני, אילון מאסק, שסיפר את כל הבעיות שלו, וכל הכדורים והתרופות שהוא לוקח, נגד דכאון, וכדורי שינה, אתם לא שמעתם את החדשות? אתם חייבים לשמוע קול ברסלב ככה תשמעו הכל, מיד נפלו המניות שלו כי שמעו בדיוק איזה משוגע הוא.
- לנו יש את התרופה הכי טובה נגד דיכאון, הגמרא, אבל מי שחכם וחושב שדרך הלימוד לא נחשב ללימוד, ולא פותח את הגמרא, יצטרך ללכת למטפלים שלא יצליחו לעזור לו, וישלם אלפי דולרים.

בבא מציעא דף כג.

אחרים מוכרים את זה בהרבה יותר יקר, וענה התם מה לי לדבר מאחרים, וכשרבינו סיים את הסיפור הוא אמר, שאם מישהו מתפלל תפילה שנראית עם שלשה קרנות, הוא גם צריך לחזק את עצמו כמו התם, אנחנו צריכים להרגיש כמה אנחנו מתוקים מדבש וסוכר, ולא להפיל את רוחנו, אלא להמשיך להתפלל וללמוד והעיקר לדבר אל ד'.

רבינו אמר על הרבה דברים 'ש' של דברים', אני אומר של דברים אחרת מהעולם [בעולם אומרים שסיפורי מעשיות מרדימים, ואני אומר שסיפורי מעשיות מעוררים משינה, בעולם אומרים שמסיפורי מעשיות לא מתעברים

- למדנו היום על רבה בר רב הונא שחתך את הבשר והדג בסימן של שלש קרנות, זה מזכיר לנו את אוזני המן שבצורה כזאת ואת הקרעפליך [כופתאות], וזה מזכיר לנו את הסיפור של רבינו על החכם והתם.
- התם עשה נעליים והיה לזה פנים של ג' קרנות, המושג של שלש קרנות הכוונה שלא היה לזה צורה של נעל, וזה משהו לא מסודר, ומרמז לנו על תקופה שלא כל כך מסודרת, לא מצליחים לקום בזמן, לא מצליחים לנהל בית נכון, ואף על פי כן, התם לקח את נעליו והתחיה עם זה, ואמר כמה הנעל מתוק מדבש וסוכר וכמה זה טוב, ואשתו שאלה אותו למה

יש עוד דברים שרבינו אמר שהעולם אומר הפוך, רבינו אמר שבעולם אומרים אם אכלת 'דבר אחר' תאכל כבר בשלימות, ואני אומר שתיזהר שלפחות לא יזל מהשומן על הזקן, בעולם אומרים שצדיק לא טועה ואם טעה הוא לא צדיק, ואני אומר שהצדיק יכול לטעות ואם טעה הוא נשאר צדיק, בעולם שכחה חסרון ואצלי זה מעלה, בעולם אמונה דבר קטן ואצלי זה דבר גדול, רבינו הלך נגד זרם העולם.

• ואני אומר שזה סגולה לבנים, בעולם אומרים שהצדיק לא צריך כסף, ואני אומר שהצדיק צריך את הכסף של כל העולם], שלש דברים פעלתי אצל תלמידיי [עבירה כבר לא יוכלו לעשות בשלימות, ואת הגאווה עקרתי מהם, ולא יוכלו לסבול את ההנהגות של שקר], עם שלש תנאים אפשר להגיד מילתא דבדיחותא [לא לפגוע באחרים, ולא לדבר ניבול פה, ולא להתכוון לכבוד עצמו], יש שלש סוגים של אנשים שמגיעים אלי [אחד לשמוע דברי תורה, אחד לאכול, ואחד שאני נכנס אצלו בלב], וכו', הכל מסתובב סביב שלש הקרנות.

בבא מציעא דף כד.

שאני שותה יין בליל הסדר, אני לא שותה כלל יין, אני רק חושב עכשיו על היין בפורים אני מרגיש צורך להקיא, אבל בפורים שותים יין, כי זה רצון השם, וצריך להתבטל להקב"ה, זה המדריגה של קם רבה שחטיה לר' זירא, אני לא כאן, אני שחוט להקב"ה בטל להקב"ה, אם הקב"ה רוצה שאתחתן, אתחתן, אם הקב"ה רוצה שעדין אהיה בחור ואמתין לשידוך, אז אבטל דעתי ואמתין, ואם הקב"ה רוצה שאהיה עסוק עם ילדיי ולהלביש אותם ולקחת אותם ולהשכיב אותם, אעשה כך, וזו הגדלות של עד דלא ידע בין ארור לברוך מרדכי, לא איכפת לי כלום מעצמי, לא ימין ולא שמאל, רק מה שהקב"ה רוצה, אני לא רוצה כלום רק את הקב"ה, זו מדריגה גדולה, אבל רבינו מביא את זה לאנשים פשוטים כמוני, על ידי התבודדות, הרבה פעמים אי אפשר להגיד כלום בהתבודדות, אלא לצעוק רבש"ע רבש"ע רבש"ע רבש"ע רבש"ע עזור לי, וזה מה שיביא אותנו למדריגות אלו.

• בימים האלו מגיעים להשגה הגדולה של 'עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי', הגמרא מספרת שרבה הזמין את ר' זירא לסעודת פורים, ובאמצע פורים קם רבה ושחטיה לר' זירא, והמהרש"א אומר שלא יכול להיות כפשוטו, אלא הכוונה שנתן לו המון יין עד שהגיע למצב כזה, אבל יכול להיות שבפורים יכול בן אדם להגיע לכדי ביטול להקב"ה שלא איכפת לו כלל מחייו, כל גופו לא נמצא כן, בבחינת שחטיה, הוא רוצה רק לעשות רצון השם, אם היום תענית אסתר זה רצון השם לא לאכול, אז לא נאכל, ואם רצון השם לאכול, נאכל, מה יותר קשה לאכול או לשבור את הצום, עכשיו אומרים שלצום קשה, אבל אחרי ששוכרים את הצום ואוכלים סעודה שלימה רואים שזה יותר קשה, ולי מאוד קשה לשתות יין בפורים, אבל עושים את רצון השם.

• פעם נהניתי לעשות קידוש על יין, אבל שנה אחת בפורים שתיתי יותר מדי יין ומאז אני לא מסוגל לעשות קידוש על יין, חוץ מד' כוסות

בבא מציעא דף כה.

עם עצבים זה לא שווה כלום, מי שיש לו עצבים ודקדוקים שהוא חייב להגיד כל ספר תהלים, עדיף לא להגיד, ויפעל ישועה עם ריקודים ומחייאת כף.

- הייתם אתמול בשיעור ליל שישי? הבנתם איך צריך לבקש ביום הפורים? זה מאוד חשוב, כשמגיעים זמנים קדושים אנשים נלחצים שצריך לתפוס ולתפוס, וכשזה מתחיל להיות

בבא מציעא דף כו.

את רצון רבינו באמת, אבל את הכמה דקות בכל בוקר שאנחנו מקדישים להתבודדות, זה מוציא אותנו מעבדות לחירות, רבינו רצה שנדבר כל היום להקב"ה, אבל תתחילו עם כמה דקות ביום, אם זה לטייל במקום שקט, אם זה להיות בחדר התבודדות או ברכב, אפרייליכע לעכטיגע יו"ט.

- הגיע הזמן לעזוב את השטויות, לעזוב את כל ענייני עמלק והמן, ולהתחיל להתחבר בחזרה לתורה הקדושה, נחזור להקב"ה ונצעק אליו, כי נמכרנו אני ועמי להשמיד להרוג ולאבד, רבש"ע אני מכור לס"מ ולשטן, תעזור לי ותציל אותי, אם לא התבודדות היינו משתגעים לגמרי, רבינו נתן לנו מתנה, ועדיין יש לנו דרך ארוכה לעשות עד שנעשה

בבא מציעא דף כו.

ולשוב לקבלה אצלו 'אך הצדיק אינו משיב לו האבדה עד שידרשנו אם אינו רמאי ושקרן כמו שכתוב: "עד דרש אחיך והשבתו לו" עד שתדרש את אחיך אם אינו רמאי, רבינו אומר כאן שרק הצדיק יודע מה כל אחד צריך לתקן, אבל הצדיק בודק את כל אחד, וכל מי שמגיע לצדיק חייב לעבור מניעות, שבהן בודק הצדיק עד כמה האדם רציני.

ר' נתן הגיע פעם אחת לרבינו וברכים רבינו ביזה אותו, ושאל אותו, אתה מחשיב את עצמך ליר"ש? ור' נתן המשך לאוכל, ורבינו אמר לו שוב, מה אתה חושב שאתה יהודי יר"ש? אתה יודע שכשאומרים ככה למישהו הוא לא אמור להמשיך לאכול, ור' נתן נבהל ונתבלבל לגמרי ורבינו שוב גער בו והלך, וכותב על זה ר' אברהם ב"ר נחמן, שרבינו

- למדנו היום את דברי הגמרא עד דרוש אחיך אם רמאי או לא, חייבים ללמוד את דברי רבינו בענין זה בליקוטי מוהר"ן, בחלק א' בסי' קפ"ח: דע שצריך לנסוע להצדיק לחזור על אבדתו, כי קודם שיוצא האדם לאוויר העולם מלמדין ומראין לו כל מה שצריך לעשות ולעבד ולהשיג בזה העולם, וכיון שיצא לאוויר העולם מיד נשכח מאתו, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (נדה ל:), השכחה היא בחינת אבידה, כמו שאמרו חז"ל (אבות פרק ה): מהיר לשמע ומהיר לאבד וכו', לכן צריך לחזור ולבקש אבדתו, והאבדה שלו היא אצל הצדיק, כי הצדיק חוזר על אבדתו עד שמוצאה, ואחר שמוצאה חוזר ומבקש אחר אבדות אחרים, עד שמוצא גם אותם, עד שמוצא האבדות של כל העולם, על כן צריך לבוא להחכם לבקש ולהכיר אבדתו,

להשתכר עזר לו בחיים, כמה כסף הוציא לייך וי"ש בשנה האחרונה האם זה עזר לו בחייו? האם ללכת למסיבות עם חברים ולשרוף לילות שלמים עזר לו? אסור להגיד שפרק משניות לא עוזר, אמרתי לו שאתפלל עליו שיצא מקטנות הדעת ויראה כמה המשניות משנה אותו לגמרי.

אני ראיתי אנשים שהגיעו לברסלב מלוכלכים בעבירות מכף רגל ועד ראש, ולקחו את דברי רבינו בפשיטות, בלי חכמות, ובלי להגיד אני רוצה לראות את הישועה ברגע זה, בסוף גדלו לצדיקים גדולים, אולי הם לא אדמוריים עם בקבוק כסף טהור ובעקיטשע יפה, אבל נהיו יראי השם גדולים, איך יהודי יכול להגיד משניות לא עוזר לי? ד' יעזור לנו להישאר חזק אצל רבינו, שלא נהיה רמאי.

אשרינו שעבר עלינו פורים כזה יפה, פורים עם רבינו ועם אנשי שלומינו זה פורים אחר לגמרי, רקדנו אתמול בישיבה שש שעות, אף אחד לא רב עם השני ואף אחד לא דיבר דיבורים מלוכלכים, יש אנשים שחושבים שפורים זה זמן של חיסול חשבונות, זה זמן לעשות את עצמו לשיכור ולתת מכות לאחרים ירחם השם, ב"ה רקדו אתמול והתבטלו להקב"ה, אנשים בוכים לי באוזניים ומבקשים ברכות, מה ביקשו תלמידי היכל הקודש? בכו בדמעות שלישי שרוצים להיות יראי השם, וכשהגיעו אנשים אחרים שאינם תלמידי היכל הקודש, הם ביקשו דבר אחד, שרוצים שאברך אותם שיהיו עשירים, מליונרים גדולים, השתגעו לגמרי, מה אפשר לעשות עם מיליון דולר, ואילו אנשי שלומינו רק שאלו שאלה אחת, מתי נזכה לעשות תשובה באמת, לא משנה איך הם נראים, כולם שאלו אותה שאלה, ביום זה יוצא היין ההונגרי הטמון בהם, אשרינו אשרינו.

התכוון לתורה זו בסי' קפ"ח, ר' נתן חזר ובזה הבין רבינו שהוא לא רמאי, כי מי שמגיע לצדיק בגלל כבוד וכו', לא היה חוזר אחרי זה, אבל כשהצדיק רואה שהוא לא רמאי הוא מחזיר לו אבידתו.

• זה דבר שכל אחד שמתקרב לרבינו חייב בהכרח לעבור את זה, וד' יעזור לנו שנוכל להתחזק ולא להיבהל מזה, וכל הזמן נזכיר לעצמינו, למה באנו לצדיק, כדי שיחזיר לנו אבדתו, ומה היא האבידות שלנו, התורה הקדושה שלמדנו בזמן העיבור, ואת זה איבדנו ואנחנו עסוקים עם שטויות והבלי הזמן, מגיעים לרבינו והוא מחזיר את האבידה.

• אנשים מגיעים לרבינו וחושבים לעצמם, חשבתי שאחרי שאעשה כך וכך אזכה כבר להיות ירא שמים ואני לא רואה שזה עוזר לי, והאמת שהוא צריך לדעת שזה מבחן, רבינו בודק אם הוא רמאי, או שהוא נשאר אצל הצדיק, אם הוא נשאר ומציית לצדיק, בסוף הצדיק יחזיר לו את האבידה.

• אברכים שואלים, אנחנו עושים התבודדות כל כל הרבה זמן ולא זז כלום, לא יכול להיות דבר כזה, מה האברך בכלל מבין מה זה אומר זז או לא זז, תצייתו לדברי הצדיק, אם הצדיק אומר להתבודד, תתבודד, אם הצדיק אומר לגרוס משניות, תגרוס, בלי התחכמויות, אמרתי לאברך אני רוצה לעשות איתך עיסקה שתגיד פרק אחד משניות ליום, הוא עונה לי שהוא לא מוכן לזה, ולא מסוגל לעשות את זה, כי הוא למד כאן בישיבה וגרס המון פרקי משניות ולא ראה שזה עזר לו בחיים, זה קטנות הדעת שאנשים נופלים לפעמים, שאלתי אותו האם צפייה בסרטים עזר לו בחיים, האם סטטוסים עזרו לו בחיים, האם

בבא מציעא דף כח.

אומר לו השמש, אתם הברסלבר'ס חושבים כל היום מזה, עסוקים עם שטויות, והבחור ענה לו, זה לא המקווה שלי, זה שלך, תכניס אותו לכלא לפני שיהיה מאוחר מדי, רק אחרי תקופה הודה לו השמש שמה שאמר נכון, אסור לאבא לשלוח את בניו ואת הבחורים שלו למקווה, מבלי להזהיר אותם על ענין זה.

אני מתחנן למלמדים שלי, אל תשמחו שיש לכם תלמוד תורה כמו כל תלמודי התורה, ויש לכם קהילה כמו כל הקהילות, אני רוצה שתמשיכו לדבר על הנושאים האלו, ואפילו לדבר יותר ממה שדיברו פעם, ולצערי הרב צריך לדבר היום על פגיעות שיכולות להיות בין בני משפחה, מה לעשות שאנחנו היום בעולם לא נורמלי, וחייבים להגיד לילדים, שאף אחד לא יכול לגעת בהם, אמא בוכה לי שבעלה לא מסודר, וילדיה בסיכון, חייבים להגיד להם שלאף אחד אסור לגעת בהם, לא אח ולא חבר, ולהגיד לבנות שהולכות לחברות, אם את רוצה לשוחח עם החברה שלך כל הלילה כי אין מחר בית ספר, תשוחחו, אבל כל אחת במיטה שלה, להיזהר מאוד, כששולחים ילד להתארח לשבת בבית אחר, יש להזהיר את הילדים על ענייני קדושה, אף אם אתם שולחים אותם למשפחה מאוד חשובה, כי גם התורה הקדושה ניתנה לעם הכי חשוב, לא לערבים ולא לסינים, ואף על פי כן התורה הקדושה הזאת מזהירה אותנו על כל העניינים האלו.

תיזכרו מתי דיברתם לאחרונה עם הילדים בענייני קדושה, בחנוכה? לפני שנה? אולי בשוכבי"ם מדברים פעם אחת, ואולי ילד אחד תפס על מה דיברת, יש בחורים שאומרים שידעו שזה בעייתי אבל לא חלמו שזה יהרוס להם את החיים, כי לא הבינו מהמלמד שלהם שזה כזה מסוכן, אנחנו חייבים להכניס להם בראש, ששמירת הברית

• אנחנו לומדים היום דף כח. כל דף גמרא נותן כח לאדם, למדנו היום על מצוות השבת אבידה, ועל הרמאים שיש בזה, דרוש אותו אם רמאי הוא, ואולי זה ההזדמנות לדבר על הרמאים ועל המנוולים המסוכנים שמסתובבים לפגוע בילדים, וכמה שמוטל עלינו החוב לשמור על הילדים שלנו.

• חובה גמורה על ההורים ועל המלמדים לדבר לילדים שיהיו שמורים בענייני קדושה, אני לא יודע למה נהיה שיטה כזאת שלא מדברים מזה, ילדים נופלים חללים, עושים שתיקה, ואחרי זה החיים שלהם הרוסים לגמרי, אחרי החתונה אין להם חיים, וחבל שאנחנו לא מגנים על הילדים, אפילו בתלמודי תורה שלנו, מתי דיברו המלמדים מזה, אני לא מדבר כעת על הילדים הקטנים מאוד, גם איתם צריך לדבר בעדינות, אבל אני מדבר כעת על הילדים הגדולים מכתה ז' ח' וט', צריך להודיע להם לשמור את עצמם מרמאי, מאנשים חולים.

• מגיעים עכשיו ימות הקיץ הארוכים, ימי שישי ושבת הארוכים, ההורים צריכים להזהיר את הילדים שאסור לאף אחד לגעת בהם, להגיד להם ברור, שאסור לגעת בהם באות ברית קודש, לא לדוד ולא לאח ולא לאף אחד, ואם משהו קרה, שישפרו מיד, שלא יעבור עליהם שנים ואחרי זה יהיה קשה לעזור להם, אותו דבר צריכים המחנכות וההורים להזהיר את הבנות, המון מקרים מגיעים לפתחי ולשאר אנשים העוסקים בשלום בית, אין לאנשים האלו חיים אחרי החתונה אם פגעו בהם כשהיו ילדים, לפעמים מדובר באיזה דוד מכובד או סבא, אני לא יכול לדבר יותר מדי, כי אתם חושבים שאני מגזים.

• סיפר לי בחור שניגש לשמש של מקווה, ואמר לו, שהיהודי הזה והזה פגע בי והוא הולך לפגוע באחרים תזרוק אותו מכאן,

מה אני רוצה מהם, תדברו לילדים, בכתה א' ב' וג', הם יקבלו את זה בתמימות, הם יקשיבו לך, ואפילו לבנות מותר לדבר מזה, מוהרא"ש מביא את דברי חז"ל בתרגום יונתן בן עוזיאל, שאסתר הצדקת לא הביטה שבעים שנה על אף גבר זר, ראתה רק את מרדכי הצדיק, אולי אין אצל נשים איסור שמירת עיניים, אבל כמה שפחות מסתכלים על אחרים יותר בריא להם ולנפשם.

אבל תתייעצו עם המנהלים איך לדבר, לפעמים דיבורים מיותרים זה סכנה, אני יודע שיש הרבה אנשים שיש להם טענות שאני מדבר יותר מדי, אבל ב"ה שאלו שאומרים את זה הם רק אנשים חוטאים, שהראש שלהם לא כל כך בריא, הגמרא בסוכה מדברת על שני סוגי סכך, וקוראת לסוג אחד זכר ולסוג השני נקבה, ושאל אותי בחור, למה הגמרא לא יכולה לתת שם עדין יותר על הסכך, אמרתי לו שזה סימן שהוא לא מסודר, זה סימן שהוא צריך לעשות תשובה, על אף שאני לא צריך לתת לאף אחד דין וחשבון על הדרשות שלי, אבל כל תלמידיי שגדלו כאן מגיל ילדות, הלכו לחתונה נקיים לגמרי, רק בגלל ששמעו כאן אלפי דרשות בישיבה, והא וודאי שזה לא הזיק להם למאומה, כי ברוך השם שהקשבתי למוהרא"ש וידעתי איך לדבר, אנשים שצופים בעבירות מפריע להם הדרשות שלי, ואני מתפלל שיעשו תשובה, צריך להתייעץ עם המנהלים איך לדבר, אבל חייבים לדבר, ואם לא נדבר, כל התוצאות יהיו על כתפינו.

המנהלים חייבים לדבר לילדים, ואסור להם להגיד שהמלמדים כבר מדברים, המלמדים צריכים לדבר ואסור להם להגיד לעצמם שהמנהלים כבר מדברים, וההורים צריכים לדבר ואסור להם להגיד שהמנהלים והמלמדים כבר דיברו, חובה מוטלת עלינו לדבר לילדים מקדושה.

שווה לשמירת שבת, וזה אפילו יותר חמור, לא ששבת ח"ו פחות מזה, אבל רבינו אומר שעל כל עבירה שפוגמים נשאר אצל היהודי הניצוץ דקדושה, ואם חטא ועושה תשובה, הכל נתקן, אבל מי שחוטא בשמירת הברית פגם בניצוץ והמוח שלו התקלקל, ואף אם עושה תשובה והקב"ה מוחל לו, עדיין המוח מקולקל, ואי אפשר להתפלל וללמוד, ולכן אני מתחנן אליכם, תדברו לילדים מזה, אני מאוד רוצה לשבת ולחזק את המלמדים כל היום, אבל אני אדרוש ממכם שוב ושוב לדבר על זה, גם אם זה מאוד קשה לדבר מעניינים אלו, תעשו את זה למען הקב"ה.

תדברו עם הילדים על שמירת העיניים, מתי תדברו מזה, בחורים בישיבה כבר לא מקשיבים, אבל ילדים קטנים שיש להם תמימות, ישמעו ויצייתו, ויורידו את העיניים כשילכו ברחוב, כשאני מדבר עם בחורים על זה, מסתכלים עלי כתמהוני, לא מבינים מה הבעיה, אולי מבינים שאסור להסתכל על פרוצות, אבל סתם נשים וכו', ולראות איזה פולטיקאית שמדברת, רבוננו של עולם, זה אסור מן התורה, בחור נכנס לחנות ולא יודע שאסור לו להסתכל על המוכרת, לא משנה אם היא לבושה בצניעות או לא, חייבים לשמור על העיניים.

הגמרא אומרת שהמרצה מעות מיד אשה לידו, כדי להביט עליה, אף אם הוא גדול כמשה רבינו, לא ינקה מדינה של גיהנום, ומכאן יראי השם לקחו את המידה הזאת, לא להעביר דברים מיד ליד, כשלמדתי את הגמרא חשבתי למה הגמרא אומרת שאפילו אם הוא כמו משה רבינו, כי אולי יש אנשים שחושבים, אני לא מקבל הרהורים מזה שאני רואה, זה לא מביא לי לעבירות, או שאר תירוצים, ועל זה אומרים לאדם, לא משנה מי אתה, חייבים לשמור על העיניים.

אני מדבר לאברכים ולבחורים ולא יודעים

בבא מציעא דף כט.

כדי לעורר אותנו מהשינה, ושנחנו נחזור אליו, ושנבוא לבית הכנסת לשחרית מנחה ומעריב, ושלמד כל יום תורה, קצת חומש קצת משניות, ושנשמור את הפה מניבול פה, ומשאר עבירות, ושמירת עיניים.

חייבים לנער כל הזמן שוב ושוב את כל הדברים הישנים, כמה פעמים כבר שמעתם את הסיפור, איך הבעל שם טוב הקדוש זכה לכל המדריגות שלו, לאחר פטירת אביו, מותר לי לספר את זה שוב? הוא היה ילד קטן ואבא שלו אמר לו אני הולך מהעולם ומה שאתה צריך תבקש מהקב"ה, ומזה זכה ונעשה הבעל שם טוב הקדוש, חייבים להתנער, בפרט בימים אלו של שבת פרה, לטהר טמאים לטמא טהורים באומר קדוש.

פרה אדומה זה חוק, ככה הקב"ה אמר, לוקחים אפר עם מים ואזוב והצדיק זורק על הטמא והוא נהיה טהור, למה? ככה הקב"ה אמר, ובזכות האמונה בדברי הקב"ה ובצדיקים מקבלים טהרה.

אני לא יודע אם כולם זכרו לעבור על הפרשה, היה פורים, שושן פורים, שיתסר ושיבסר, לא אומרים אצלינו תחנון בימים אלו, אולי לא הספיקו לעבור על הפרשה, תעברו עכשיו, האם בימים שלא אומרים תחנון, ושומעים הבעל תפילה אומר יתגדל, אתם מרגישים בשמחה או שמרגישים עצוב? אומרים שזה תענוג שאין לאומות העולם, גם ביוצרות כשמדלגים, רק בגלל זה שווה לקום מוקדם להתפלל שחרית במנין, להרוויח את ההנאה הזאת.

- מוהרא"ש היה אומר לנו תמיד שלאנשים יש טעות, כי אנשים מחפשים תמיד לשמוע משהו חדש, דברי תורה חדשים, סיפור חדש, לא רוצים לשמוע שוב סיפור שכבר שמעו, וזה טעות, כמו שלמדנו עכשיו שהמוצא בגד חייב לנער פעם בשלושים יום, ולמה לא ננער את נשמתנו שוב ונספר שוב סיפורי צדיקים, למה שלא נספר שוב את הסיפור של הקדושת לוי זי"ע שהיה אברך צעיר אחרי נישואיו ונסע לרבו הרה"ק המגיד ממעזריטש, וכשחזר שאל אותו חמיו, מה למדת אצל רבך, ענה שלמד שיש בורא עולם, והכניס חמיו את השפחה ושאל אותה אם יש בורא עולם, וענתה בטח שיש בורא עולם, ואמר לחתנו הקדושת לוי, וכי בגלל זה נסעת, אפילו השפחה יודעת, ענה הקדושת לוי, היא אומרת אבל אני חי עם זה אני מרגיש את זה, אני שמעתי את הסיפור הזה ממהורא"ש עשרות פעמים, אבל כל פעם התנערתי מחדש, להיזכר למה צריך רבי, כולם יודעים שיש בורא עולם, אפילו אומות העולם יודעים, אבל אנחנו חיים עם זה.

- טראמפ וביידן נותנים נאומים שלימים מלאים בגאווה ובוז, ובסוף אומרים שאלוקים יברך את אמריקה, אבל נשאל אותם מי מנהל את אמריקה, הם יגידו שהם מנהלים, טראמפ אומר שאם הוא היה נשיא לא היה עכשיו מלחמות באוקראינה ובארץ ישראל, ואם הוא לא היה נשיא בפעם הקודמת הוא כנראה היה אומר שאם היה נשיא לא היה קורונה, ואפילו שהם אומרים אלוקים יברך את אמריקה הם לא חיים עם זה, ואנחנו יודעים שהקב"ה עושה את כל המלחמות, והוא עושה את זה

בבא מציעא דף ל.

כזה, בן אדם שמתפאר על אחרים, ורק רוצה

- למדנו היום על עין הרע, והאמת שיש דבר

לכם, יש חמשה פרצופין, יש אריך אנפין, ויש זעיר אנפין [ועתיק יומין, ואבא ואמא, ונוקבא דזעיר אנפין], אריך אנפין בקדושה זה בחינה שבן אדם רואה רק את הקב"ה בכל מקום, ורבינו אומר שיש בחינת אריך אנפין דקליפה, רבינו מציין את המקור לזה בעץ חיים שער הקליפות פ"ג, ורבינו אומר שמי שפוגע באשה בבחינה זו קשה לו להינצל מהרהור, כי אף אם יעצים עיניו אעפ"כ בכל צד שיפנה תזדמן לו, כי היא בחינת אריך אנפין דקליפה, רבינו מביא עצה לזה, דע כי צדקה סגולה גדולה מאוד להינצל מהרהורי ניאוף, וממשיך רבינו אעפ"כ אסור לסמוך על זה ולהיות מעורב עם הנשים חס ושלום, אלא שאין מזיק לו כל כך, ומבאר רבינו בזה את המשנה ויהיו עניים בני ביתך ואל תרבה שיחה עם האשה, שאף שאתה עושה צדקה עם עניים, אעפ"כ אל תרבה, ורק אל תרבה, אבל מה שהוא מוכרח לא יזיק לו על ידי הצדקה שמצלת מהרהורי ניאוף שהם אבי אבות הטומאה, בחינת מת, וצדקה תציל ממות השם יצילנו.

יש שיטה בשו"ע שפרשת פרה דאורייתא, סבא שלי היה מכריז שכולם יכוונו לצאת כי יש פוסקים דאורייתא.

אתמול דיברנו בשיעור דבר מעניין, חסידים נהגו לנסוע לצדיקים בשבת פרה, סבא שלי היה נוסע לשבת פרה לליזענסק, שהצדיק יטהרנו, ואנחנו ניסע לרבינו, נוציא את ליקוטי מוהר"ן מהארון, והצדיק יטהר אותנו מטומאת מת, מתאוות ניאוף.

מה הכהן אומר לנו ואיך הוא מטהרנו, הוא אומר לנו לדבר עם השי"ת, להגיד, רבש"ע אני רוצה להיות ירא שמים, אני רוצה להיות טוב, רבש"ע אני רוצה ללמוד אני רוצה להתפלל, אני רוצה לדבר יפה עם אנשים, אני רוצה לדבר עם דרך ארץ להורי, אני רוצה לדבר יפה לאשתי, עם דרך ארץ, רבינו מסיים השם יצילנו, קודם הרווחנו שלמדנו היום ליקוטי מוהר"ן, נראה לי שצריך להתקין שכל יום אחרי הדף גמרא נלמד קצת בליקוטי מוהר"ן,

שכולם יראו שיש לו דברים מפוארים, צריך להיזהר, כי אחרים מסתכלים עליו בעין רע, וזה יכול להישרף, אבל מי שלא עושה דברים כדי שאחרים יסתכלו, אלא עושה את זה להשי"ת, ומבטל את עצמו להשי"ת, בזה לבד הוא מבטל את כל העין הרע של אחרים, מוהרא"ש כותב הרבה מכתבים על עין הרע, שרק מאן דקפיד קפיד בהדיה, מי שעושה עסק מעין הרע, זה יכול להזיק לו, אבל מי שמבטל את עצמו להשי"ת, ויודע שאף אחד לא יכול להזיק לו ולהרע לו, ויודע מה שיש לו זה מהקב"ה, הכסף מהקב"ה החכמה מהקב"ה הכשרונות מהקב"ה, מה שייך לקנא, הוא לא מתגאה על אנשים, אם מישהו מדבר אליו הוא עונה יפה, הוא מחייך לאנשים, הוא מתנהג טוב לאחרים, לא שייך אצלו עין הרע, ואם מישהו מדבר איתו על כישוריו, הוא עונה מיד הכל מהקב"ה, תבקש מהקב"ה וגם תוכל לקבל, אף אחד לא יקנא בו.

• אנחנו גם למדנו היום על גדולת מידת לפנים משורת הדין, צריך להיזהר בזה.

• מגיע עכשיו שבת פרה, לטהר טמאים לטמא טהורים, הולכים לכהן, מה זה אבי אבות הטומאה? אני לא מדבר על הפשקוילים שכתוב על כל דבר אבי אבות הטומאה רבינו אומר בליקוטי מוהר"ן שאבי אבות הטומאה זה תאוות ניאוף, תסתכלו בחלק א' סימן רמ"ב, רבינו מתחיל את המילים כאן עם התיבה דע, מוהרא"ש מביא שכל פעם שרבינו כותב 'דע', אלו מילים מעולם האצילות, יש ד' עולמות, אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, אנחנו כאן בעולם העשיה, ואצילות זה עולם הכי גבוה.

• יש סיפור שלם על התורה הזאת בסי' רמ"ב, ר' נתן היה צריך לנסוע באיזה מקום, והגיע לפרשת דרכים והיה לפני קליפה, הוא הסתכל לצדדים, ועדיין הקליפה נגד עיניו, ואז כשנכנס לרבינו אמר לו רבינו תורה זו, דע שיש בחינת אריך אנפין דקליפה, אם אתם רוצים לשמוע קצת שפת הקבלה, אסביר

מוצלח ונורמלי עד לענין זה, זה חידוש, הוא אומר לי שהוא רואה את מוהרא"ש יושב בבית המדרש, אמרתי לו אני גם רואה את מוהרא"ש יושב בבית המדרש, אבל אני יודע שגופו הקדוש בבית החיים ביבנאל, אף שאני רואה אותו יושב בבית מדרש, כדברי חז"ל בירושלמי, חייב אדם לראות בעל השמועה עומד כנגדו, בנו של הרבי ר' אלימלך כותב, ששמע מאביו שזה היה לו פלא איך יכול להיות שמישהו יגיד שמועה מהצדיק ולא יראה את הצדיק עומד לפניו, זה היה דבר פשוט בשבילו.

אפשר אולי להגיד שמדברים מדברים גדולים, ראיית צדיקים קודמים בהקיץ, אבל אני חושב שהכוונה בפשטות, כשאומרים שמועה מהצדיק, יושבים עם דרך ארץ ומציירים לעיניו את הצדיק יושב כאן ואומר את הדברים, אני רואה כאן כל הזמן את מוהרא"ש ואת זקיני, וזה לא אומר שהם לא בבית החיים, הגוף שלהם בבית החיים, אבל כשאני מדבר מהם אני מרגיש אותם, והם מלווים אותי כל הזמן, דיבורי הצדיק כאן, היראת שמים והחיות של הצדיק והדביקות של הצדיק נמצאים כאן.

אני רואה שאנשי שלומינו לא יודעים ליקוטי מוהר"ן, חסידי ברסלב היו יודעים את הספר בעל פה.

- היה פעם שבע ברכות אצל מוהרא"ש והמחותן שלו גאב"ד מירון אמר שאם יכניסו מחט בתוך הספר ליקוטי מוהר"ן, מוהרא"ש יוכל להגיד כל מה שכתוב בכל חור במחט, ומוהרא"ש נענע עם הראש והודה לכך, מוהרא"ש אמר לי שהוא יודע ליקוטי מוהר"ן בעל פה גם ישר וגם הפוך, כשניתחו את מוהרא"ש הוא ביקש מהרבנית שתביא נועם אלימלך להניח מתחת לכרית שלו, ושאלה למה לא להביא ליקוטי מוהר"ן, ענה מוהרא"ש שליקוטי מוהר"ן יש לו בקרבו.

- כשמצאו אצל מוהרא"ש לוקמיה, הוא אמר שזה ראשי תיבות ליקוטי מוהר"ן כי זה מה שיש לו בפנים, אתה תלמיד של מוהרא"ש ארבעים שנה, למה אתה בוכה? מוהרא"ש חי, מוהרא"ש לא מת, רצית שהוא יהיה כאן עם הגוף שלו ויהיה לו עוד צער ויסורים, היה לו מספיק צער ויסורים בחייו, מוהרא"ש חי איתנו כאן, אני לא יהיה משיחיסט שיגיד שמוהרא"ש בכלל לא בבית החיים, אתה יודע למי אני מתכוון, הוא דווקא בן אדם

בבא מציעא דף לא.

לגנוב, ח"ו לבייש, הוכח תוכיח אפילו מאה פעמים, לדבר איתם עוד פעם ועוד פעם, רק מי שמסוגל לדבר שוב ושוב יכול להיות מלמד.

כולנו בני אדם, וכולנו יכולים לעשות טעויות ופאשלות, מישהו סיפר לי שהוא עשה עבודה באיזה תלמוד תורה, מהבוקר עד הלילה, וראה שם ילד יושב מחוץ לבנין, כי הוא הרטיב וכו', וקראו להורים והם אמרו שלא יכולים לבוא עכשיו, ובינתיים הוא יושב בחוץ, והאברך הזה חשב לקחת אותו איתו הביתה לטפל בו, איך אפשר להוציא ילד

- למדנו היום הרבה דברים יפים, למדנו הוכח תוכיח אפילו מאה פעמים, זו התחזקות גדולה למלמדים ולהורים, אף אם אתה כבר אמרת לו והוא לא מצייט, תגיד לו שוב, אפילו מאה פעמים, גם אנחנו היינו ילדים לא מזמן, וגם אנחנו הלכנו לחנות ולקחנו דברים וכו', אל תעשו כזה דרמה כשילד לקח מהמגירה של אבא שלו משהו, וכי תיקחו אותו ח"ו לכל הכיתות לבייש אותו, זה רק ירחיק אותו מכלל ישראל, קוראים לו למקום שקט ומדברים איתו יפה, אומרים לו שהקב"ה לא מרשה לעשות את זה, והקב"ה רואה הכל ואסור

המלמד גם לא אוהב כ"כ להתפלל, שלא תגיד עכשיו לכל הילדים תוציאו משחקים ואל תתפללו, אבל גם אל תגיד שאתה לא מביין איך הילד משחק ולא מוכן להתפלל, תדבר איתם שוב ושוב כמה זה חשוב להתפלל, ואולי תלמד איתם פירוש המילות.

וכן למדנו היום החזירה וברחה אפילו מאה פעמים, אבל כבר החזרתי אותו פעם אחת להקב"ה, והוא ברח, הוא שוב קנה טלפון, תחזיר אותו שוב, השב תשיבם אפילו מאה פעמים, תשיב אותו לאביו שבשמים, תדבר איתו שוב כמה הקב"ה אוהב אותו ומחכה לו שישב אליו, אותו דבר בענין הפצה, להביא שוב עוד גליון ועוד קונטרס ועוד חיזוק.

ולהרוס לו את הנשמה שלו, אסור לאחד כזה להיות מלמד, אי אפשר להחזיר לילד את הזה את הבטחון העצמי שלו, ואחרי זה אומרים שהיום המלמדים כבר לא נותנים מכות, אבל עושים דברים אחרים שהורסים את הילד.

• הוכח תוכיח אפילו מאה פעמים, אני אומר לילדים שלי מאות פעמים שאסור לדבר באמצע התפילה, ואני מקווה שכשיהיו בר מצוה זה יכנס להם, יש מלמדים שאומרים שהם לא מבינים איך ילדים משחקים באמצע תפילה, אבל אני רואה אותם גם משחקים באמצע התפילה, כל אחד והמשחק לו, המלמד משחק עם גיליונות, הילד פשוט לא יודע איך לשחק, והמלמד יודע בדיוק, הוא מתעטף עם הטלית ולוקח גליון וקורא, הרי

בבא מציעא דף לב.

קל לעזור להם.

• ר' נתן אומר על הגמרא כאן, עזוב תעזוב עמו, אני יכול לחזק אותך, אבל אתה צריך גם לעזור לעצמך, מוהרא"ש היה אומר לי כשבחור מגיע לבקש חיזוק, תן לו את דרך הלימוד, ובפעם הבא כשהוא מגיע תשאל אותו איפה הוא אוהב במשניות, אם הוא לא לקח את המשניות ולא למד אפילו לא פרק אחד, אין לך מה לדבר איתו, אם הוא לא רוצה לעזור לעצמו אין למי לעזור, עזוב תעזוב עמו.

• למדנו היום על כיבוד אב ואם, הוקש כבודם לכבוד המקום, כל מה שאתה לא מכבד את הורייך, כי אתה חושב שהם לא מספיק חשובים שתכבד אותם, למה אתה רוצה לעשות רצון ד', אפילו שזה קשה, עכשיו צריך לצום עכשיו צריך לשמור שבת, כי ברגע שהקב"ה אמר, עושים, ככה צריך להיות עם הורים, להחשיב אותם ככבוד המקום, גם אם אומרים כל הזמן לעשות משהו, ואין לך כח, וכל פעם מתלוננים על משהו אחר, הוקש כבודם לכבוד המקום, כשחושבים כך זה הרבה יותר

בבא מציעא דף לג.

פרוטה נחשבת, ועל כולם רבינו מזכה אותנו לבוא לבית הכנסת לשחרית מנחה מעריב, צריך למסור את הנפש על זה, גם אתם אנשי הכפר של הקריה, שאין לכם תמיד מניין, אבל לבית כנסת חייבים לבוא להתפלל, גם אם אין מניין.

• למדנו היום מה זה רבי, כשקנה ממנו רוב חכמתו, רבינו נתן לנו כזו חכמה, של אין יאוש בעולם כלל, תמיד לקחת את הגמרא וללמוד ולא להתייאש, ותמיד לדבר אל השי"ת ולהגיד לו, רבש"ע אני כל כך אוהב אותך אתה כל כך טוב אלי, ותמיד אפשר לתת קצת צדקה, כל

בבא מציעא דף לה.

מה לעשות, הולך וחוזר חלילה, וכישיבה אמרו לו שיכול לחזור לישיבה רק אם יהיה לו חמש אברכים שידברו איתו וכו', ואבא שלו משלם כסף לעסק שיעסיק את בנו ושיתן לו את זה כמשכורת וכו', אם תלמד גמרא לא תצטרך את כל האברכים האלו, מצהירים לעירייה שאתה חולה נפש והם ימננו לך את האברכים, תלמד גמרא ולא תהיה חולה נפש, יהיה לך טוב.

כל בחור בישיבה צריך היום חמש אברכים שילוו אותו, אחרת לא מקבלים אותו, אברך אחד מדבר איתו רק פעם בשבוע, הוא בודק את כל התמונה מבחוץ, והשני נכנס לתוך הבעיה, והשלישי מעל הבעיה, והרביעי מטפל כזה, וכו', ובעירייה הוא מוצהר כחולה נפש ואחרי זה הוא לא מצליח להוציא רשיון כי הוא חולה, תשעים אחוז מהבחורים שמגיעים לכאן מישיבות אחרות כבר היו אצל טיפולים רבים למיניהם, ועשו המון כסף עליהם, עם אבני אנרגיה ואבני החושן ומגנטים וחלב עיזים מהעז ישירות, וכל השטויות למיניהם, תקחו את דרך הלימוד ולא תצטרכו כלום, אני אומר לכם את הדרך שלי ואני מקווה שתקשיבו לי, זו השיטה לריפוי, יש לזה חסרון אחד, שאף אחד לא עושה כסף על זה.

קשה לכם לבוא ללמוד כל יום את הדף גמרא? גם לי היה קשה, אבל מוהרא"ש אמר שללמוד כל יום דף גמרא ישנה לי את החיים, הבנתי שאני חייב לציית, ובהתחלה היה לי מר כמרור, אבל עם הזמן ראיתי כמה זה טוב, ברוך השם, לומדים כל יום דף, אם מבינים או לא, אתם חושבים שאני מבין? אני גם לא מבין, אני אומר את התיבות, קמתי היום בבוקר למדתי כמה וכמה דפי גמרא בבית, א מחיה, אומרים כמה דפי גמרא, זה ממש סמים טובים, עם תופעות לוואי חיוביות, זה מכניס שמחה לאדם, וזה מביא שלום בית טוב, זה מביא פרנסה, זה מנקה את האדם מהעבירות, צריך קצת שכל כדי לזרוק את החכמות ולציית וללמוד כל יום דף גמרא.

אני גם מגיע מהמקומות האלו שהדף גמרא אסור, אל תפחד, לומדים כל יום דף גמרא, זה לא קשור לצינונות, לא יכול להיות שאברך יושב בבית ולומד גמרא ועל ידי זה הוא נתפס לצינונות, שורפים את כל הקליפות על ידי גמרא, ד' יעזור שיהיה לנו שכל לציית.

תלמדו גמרא ותראו שאפילו אחרי זה יהיה לכם המון זמן לשוחח ולחלום, זה חלום אחר לגמרי אם חולמים אחרי שלומדים דף גמרא, לא מרגישים בריקנות, בחורים בישיבות מסתובבים מקיר לקיר, לא יודעים

בבא מציעא דף לה.

לזלזל במה שהיא עושה, גם אם אתה חושב שלא צריך לנקות כל כך הרבה, אל תזלזל במה שהיא עושה, ואל תחסוך כסף, מה היא כבר צריכה? סך הכל לשלם לעוזרת, לא יהיה לך כלום מהכסף אם תשים את זה מתחת למזרונים, לא יצא מזה תרנגולים, בסוף מישהו יגנוב את זה, כמה שיותר כסף

אנחנו מתכווננים לחג הפסח, בימים אלו שמוציאים את החמץ ומכניסים את הפסח, צריך לרחם על האשה, ולדבר יפה בבית, ולתת הרבה מחמאות, ולחזק אותן, ולשבח אותן, חייבים להתנהג ביראת שמים, אסור להתנהג כמו שגץ, לתת לאשה לעבוד קשה, ולא להתייחס אליה, וח"ו לפגוע בה, וח"ו

שתכניס לה לארנק יהיה לך יותר שפע.

ולהגיד לה את מדברת עכשיו בדיוק כמו אבא שלך, סימן של אברך ירא שמים זה כשהוא מדבר יפה עם דרך ארץ, ואני לא מדבר מזה כמה שזה משפיע על הילדים, הם גדלים בריאים כשיש שלום בית, ואחרי החתונה הם יאהבו לבוא אליך, ולא רק כשתחלק להם את הצ'קים, ואברך צריך לדעת שלא קרה כלום אם היא צעקה, היה לה יום קשה, ולא שוכרים בית בגלל זה, אני מתחנן אליכם, אני רוצה תלמידים יראי השם, ורק עם שלום בית יש יראת שמים.

בבא מציעא דף לו.

למה שהיא רואה, היא לא ידעה בכלל שיש דברים כאלו בעולם, והבעל אומר סליחה סליחה סליחה, היא אומרת אני לא אשבור את הבית, אבל זה פשוט מגעיל שזה מה שאתה, אשה רגילה מכבסת לבעל את בגדיו ומבשלת בשבילו וכו', כי היא מעריכה אותו, אבל אם הוא צופה בעבירות היא לא מסוגלת לעשות לו כלום, הוא בן אדם נמוך ומגעיל.

אני מתחנן אליכם, תזרקו את זה היום, עכשיו, אתם לא צריכים את זה, אל תכניסו ליד שום דבר שאין עליו הכשר, אתם מסתכלים על יראי השם שהם מסכנים, והאמת שרק להם יש חיים טובים, אולי אתה חושב שאין להם חיים, כי ראית את סבא שלך צועק על סבתא שלך, והוא באמת לא עשה דבר ראוי ונכון, אבל יהודי שאין לו טלפון פסול הוא מאושר, עכשיו כשמתקרבים לפסח וכל אחד מגעיל ומכשיר את הבית שלו, הגיע הזמן להגעיל את הטלפון, אם אתם רוצים חיים טובים באמת, אל תצפו בעבירות, זה יהרוג אתכם ברוחניות ובגשמיות, אין פרנסה אין כלום, והעיקר תבקש על זה, רבש"ע תעזור לי לשמור על עיני, ותגרסו הרבה משניות, ואל תלכו למקומות שאפשר לצפות שם בדברים אסורים.

• מגיע עכשיו יו"ט פסח כבר הגיע הזמן לצאת מהקטנות הדעת, לעזור בבית, והעזרה הגדולה ביותר, זה על ידי מחמאות ומילים טובות, מוהרא"ש היה מספר שהצדיק ר' אברהם ב"ר נחמן התאכסן פעם אצל יהודי, וראה איך שהיהודי מדבר לאשתו בזלזול, ור' אברהם ב"ר נחמן קרא לו לפינה וצעק עליו, וכי כך מדברים לאשה, אסור לצחוק על האשה, ולא לפגוע בה על ידי משפחתה,

• רק על ידי לימוד גמרא אפשר להיות שמור בקדושה, בחורים יקרים אני מתחנן אליכם, תזרקו כל מכשיר טמא שיש לכם, אייפד טאבלט וכו', אני לא מדבר עכשיו מהעולם הבא, כי שם זה מאוד מאוד מפחיד כל ראייה אסורה, ר' נתן אמר פעם, ראייה אחת פחות, כויה אחת פחות, אני מדבר כאן על העולם הזה, מאבדים את האשה והילדים, אי אפשר שיהיה שלום בית כשרואים ניאוף, עכשיו בישיבה זה הזמן לטפל בזה, אני לא הולך לבדוק לכם את הכיסים, אני לא יודע מה יש לכם, אבל אני אומר לכם למען העתיד שלכם, כדי שיהיה לכם טוב בחיים, תחזיקו רק טלפון כשר, אל תחזיקו ביד שום דבר שהוא לא כשר למהדרין, שום דבר שאפשר לצפות בזה דברים אסורים, מאוד מפריע לי כשאני שומע מישהו אמר שהוא ראה בטלפון של מישהו אחר, אל תסתכלו גם בטלפון של אחרים.

• אני יושב יום ולילה לעשות שלום בית, אחרי שהיא ראתה את כל המכשיר שלו, אני לא מדבר על איזה אשה אדוקה עם מטפחת שקשה לה לקבל את זה, כל אשה לא מסוגלת לחיות עם מי שמסתכל ניאוף, היה עכשיו בני זוג, והיא התלוננה ואמרה שהיא חשבה שיש לה חיים הכי מאושרים ממש חלום, ופתאום הוא שכח את הטלפון בבית, והיא לא האמינה

בבא מציעא דף לו.

טובה צריך לברוח מהם.

הגמרא אומרת שם עוד כמה סברות למה יש רעידת אדמה, יש שם חמש שיטות, שהקב"ה מוריד דמעות כשרואה צרות ישראל, או שמוחה כפיים כשרואה את הצרות, או שבוטח ברקיע, או שדוחק רגליו תחת כסא הכבוד, או שמתאנח, ובירושלמי יש עוד כמה טעמים, בעוון אי נתינת צדקה ומעשרות, ובעוון משכב זכר רח"ל, ובעוון מחלוקת, על כל פנים היה היום רעידת אדמה כדי לחזור להקב"ה, ואנחנו נגיד להקב"ה שאנחנו נפסיק את המחלוקות ולא נעשה יותר עבירות ונתחיל לחלק צדקה.

מגיע שבת החודש, אומרים ביוצרות, החודש אשר ישועות בו מקיפות, בפשטות הכוונה שמוקפים ומסוככים עם ישועות, אבל צדיקים אמרו שהוא לשון הקפה, החנווני מקיף, לקחת על החשבון, הרי אתה מאמין שיום אחד תהיה בשמחה, יום אחד יהיה לך פרנסה ונחת רב, אם ככה תלווה לעצמך קצת שמחה על החשבון, בהקפה, תשמח כבר עכשיו על החשבון.

בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל, איך נגאלים, על ידי שיוצאים מההתמכרויות, אנחנו מכורים ליצר הרע ולשאר מרעין בישין, נסעתי אתמול לציון הרה"ק מסאטמאר בקרית יואל, ובדרך היה שם בנין גדול שכתוב שם קזינו, והבן שלי שואל אותי מה זה, אמרתי לו שאנשים נכנסים לשם ושמים כסף ומפסידים על ידי הימורים, הוא שאל אותי אז למה עושים את זה, אמרתי לו שכל אלו שנמצאים שם גם לא יודעים למה, הם רוצים לצאת מזה אבל הם מכורים, הם צועקים תשחררו אותנו מזה, יש אברכים שכל המשכורת שלהם הולך לדבר כזה, יש כאלו שהולכים לממשל ומבקשים איסור להיכנס לבנין זה וזה, כך

מי שלא ישן בבוקר, הרגיש היום רעידת אדמה, הייתי באמצע לימוד תיקוני זוהר, ואני מרגיש כל הבנין רועד, חשבתי אולי זה רעידת אדמה, אבל אולי זה רק הבנין הזה, רבש"ע מה קורה כאן, והתקשרו אלי מהבית שנפל צלחות מהגובה, וקלטתי שלמטפלים יהיה הרבה פרנסה עכשיו לפני פסח, כי הם גרים באיזור בטוח, יש חברים ושומרים וכו', ופתאום הם רואים שהם כמו בטייוואן שבניינים שלמים נפלו שם ואלפי איש טבעו, ומתחילים לנשום נשימות כבידות.

הבן שלי אמר לי שהגיע הודעה מהמשטרה, שבשעת חירום יש להתקשר 911, ואני שואל מה עושים עם הבנין של 911 נופל, הרי רק להקב"ה אפשר לפנות ברגע כזה, העיקר שהמטפלים יוכלו להגיד תנשום חזק ותוציא את האויר.

ומיד נזכרתי בדברי הגמרא בברכות נט. על הצדיק רב קטינא, שעבר ליד בית של מטפל [אז קראו לזה מכשף, שיגעו אנשים כאילו יש להם כוחות, היום הם אומרים את האמת שלא יודעים כלום וקוראים לעצמם מטפלים], והיה בדיוק רעידת אדמה, וחשב מה המטפל יכול לעזור ברעידת אדמה, והמטפל צועק שם, קטינא קטינא אתה לא יודע למה יש רעידת אדמה? זה קורה כי הקב"ה רואה את הצרות שיששראל עוברים בין האומות, והקב"ה בוכה, ויורדים שתי דמעות מעיניו של הקב"ה לים הגדול ומזה יש רעידת אדמה, ואמר רב קטינא שכל מה שהמטפלים אומרים שקר וכזב, כי אם זה נכון היה צריך להיות שני רעידות אחד אחרי השני, כי יש שני דמעות, והגמרא אומרת על זה, שזה לא שטויות, ומה שהמטפל אמר עכשיו זה היה נכון מאוד, אבל רב קטינא אמר ככה כדי שלא ילכו למטפלים, גם אם המטפלים אומרים לפעמים נקודה

רוצה להצביע לגוי הזקן, הגמרא אומרת שר' יוחנן דרש בשלום גויים זקנים כי עברו הרבה בחייהם, הנשיא היום עבר הרבה צרות בחייו הוא לב נשבר, מה הענין להמר ולהוכיח נצחון, תן לכל אחד לחשוב מה שהם רוצים, ויכוחים זה דבר מיותר וילדותי, אם מצאת יהודי טוב, אל תשכנע אף אחד לבוא אליו, ככה גם יהיה לו יותר זמן שתיכנס אליו, אם מישוהו שואל אותך מותר לך לענות, אבל אל תשכנע, ואל תגיד לאף אחד מילה נגד האדמו"ר שלו, עכשיו מגיע חודש ניסן וכל אחד יכול לצאת מהמצרים שלו.

הם מגבילים את עצמם להיכנס לשם, אבל הם מכורים, אז הם נוסעים לפילדלפיה להמר שם, ולאשתו הוא אומר שהוא נוסע לבקר את אביו וכו', מפסידים המון כסף, עכשיו זה ניסן ואפשר להיגאל מזה.

- ולא לשכוח לבקש מהקב"ה על כך, להפסיק לקנות טפסי לוטו, ולגרד חיש גד, ולא להמר, לא להגיד לאנשים אני מוכן להמר שיהיה ככה וככה, מה איכפת לך מה מישוהו אחר חושב, מה יקרה אם מישוהו אחר חושב שטראמפ לא ינצח, אם אתה מולהב על טראמפ תכניס את הפתק שלו, מה איכפת לך שהחבר שלך

בבא מציעא דף לח.

שמורה, איך אפשר לזכות לזה, על ידי אמירה רבה, לגרוס גמרא, משניות, תהלים, זוהר, הלוואי שכל אחד כאן יהיה עסוק כל הזמן באמירה, רבינו רצה שיגרסו כל הזמן ושלא יהיה זמן לשוחח דברים בטלים, חטוף ואכול חטוף ושטה, צריך לעורר שוב את הענין הזה, פעם אי אפשר היה לדבר כאן עם אף אחד, כל אחד היה עסוק בלימודיו, היום יושבים כאן אברכים וחושבים שהם בהיכל הקודש, בהיכל הקודש כל אחד צריך להכשיר את עצמו לקראת פסח.

- אנחנו מתקרבים לימי הפסח, איך אנחנו יכולים לנקות את החמץ שבתוך לבינו, אני זוכר כשהייתי הולך להכשיר את המטבח אצל סבא שלי מקארלסבורג זצ"ל, והייתי אומר לו שסיימתי להכשיר את המטבח, והמטבח כשר, והוא היה מגיב בדמעות בעיניו, אולי תוכל להכשיר אותי גם, אני גם רוצה להיות כשר.
- אצל רבינו היה פעם שהיה מצה על השולחן, ודיברו אם זה מצה שמורה או לא, ורבינו הראה על הראש ואמר מצה שמורה צריך להיות כאן במוח, רבינו אמר ששמירת הברית זה מצה

בבא מציעא דף לט.

כשהוא חי הוא חושב שהוא עושה ופועל וכו' אבל אחרי זה הוא לוקח איתו רק תפילין ושבת וגמרא וציצית ואת הבנים שהוא גידל ליראת שמים, ד' יעזור שנוכל להכשיר את עצמינו לפסח.

מה זה חמץ, קושיות על הקב"ה זה חמץ, ככה רבינו אומר בליקוטי מוהר"ן בסימן ה'

- אנחנו מתקרבים לניסן חודש הגאולה, כל אחד יכול להיגאל מכל הדברים הרעים שיש לו, וזה על ידי לימוד התורה בכל יום, גמרא משניות, גם אם לא מבינים, ולצחוק טוב טוב מכל הליצים שאומרים לך שזה לא נחשב ללימוד, הרי אנחנו חיים כאן כמה שנים בודדות, ואחרי זה מניחים אותו בקרקע,

מהראש, שלא יהיה לנו קושיות על הצדיקים ועל הקב"ה.

שחמץ זה קושיות על הצדיקים ועל הקב"ה, ואנחנו צריכים לשרוף את החמץ ולבער אותו.

בבא מציעא דף מ.

צריך לתפוס כמה דקות ללימוד גמרא, מי שיכול לקחת חברותא או להיות בשיעור מה טוב ומה נעים, ומי שלא, לכל הפחות יגיד את המילים, אף ללא הבנה, ככה הוא יכשיר את עצמו ויבער את החמץ שבו ואת הפקטים והשמרים.

- למדנו על החזרת פקדון ללא פקטים ושמרים, זה בטוח שאנחנו נצטרך להחזיר את הנשמה נקיה וטהורה, ללא פקטים וללא שמרים, כמו שקיבלנו את זה, ואת זה אפשר לעשות רק על ידי לימוד גמרא בכל יום, אברכים עובדים מאוד קשה ובפרט כעת בימי ערב פסח, אבל

בבא מציעא דף מא.

יצר הרע גדול, זה נכון שבימים אלו יש המון מצוות שצריך לקיים, וזה לא מעשה יצר, אבל צריך בכל יום לתפוס זמן ללימוד גמרא, כך נוכל להיות נקי לקראת חג הפסח, זה מנקה את המוח ואת הלב, ד' יעזור לנו שנוכל להתכונן כראוי ליו"ט.

- כשמנקים את הבית לפסח, צריך לנקות את עצמינו לקראת פסח, והגמרא תנקה אותנו, אנשים חושבים שרק עבודות קשות ותעניות וסיגופים יכול לזכך את נשמתנו, אנשים מחפשים דברים קשים ומעניינים, ולא מבינים שהגמרא מקדשת ומטהרת את האדם ומביאה אותו למדריגה הגדולה ביותר, ולכן יש על זה

בבא מציעא דף מב.

בדבר הסמוי מן העין, הכוונה שברכה מגיעה לאדם כשהוא סמוי מן העין בהתבודדות, הוא מתחבא מאחורי איזה עץ ומדבר אל הקב"ה, ומבקש להיות צדיק, ובוכה שרוצה רק דביקות בד', ורוצה לשמור על המוח ועל העיניים, ככה יש ברכה.

- למדנו היום שצריך לשמור על הכסף, אם יש לכם כסף מחנוכה או מפורים או שאתם עוסקים במשהו, תשמרו על זה, רבינו היה מאוד נגד בזבז כסף, ולא רצה לדבר עם מי שבזבז את כספו, כי אנשים מקריבים כל כך הרבה תורה ותפילה בגלל הכסף הזה.

- עוד משהו למדנו היום, אין הברכה מצויה אלא

נבא מציעא דף מג.

טעם גן עדן ממש, בזוה"ק כתוב שמי שאומר את התיבות הקדושות של התורה כי הוא לא מבין, הקב"ה משתעשע בהן ונוטע אותן בגן עדן.

בחורים יקרים מה יביא לכם שמחה? אולי זה מאוד נוח שיש רכב יפה ונוח, וזה נוח בית גדול, אבל זה לא מביא שמחה וסיפוק, רק משניות וגמרא מביאים שמחה וסיפוק, גם אם הוא רק אומר את המילים, תנסו את כל הנאות העולם ותראו שזה לא יספק אתכם, ורק התורה הקדושה תמלא לכם את הנשמה, למדתי אתמול עם חתן שמתחתן עכשיו, ואמרתי לו את דברי רבינו שהעולם הזה הוא לא, ואי אפשר להשיגו, זה נכון שצריך להתחתן ולאכול ולשתות, אבל שמחה יהיה לך רק ממשניות וגמרא, אם אתה חושב שמהו אחר יביא לך הנאה אתה תראה בעצמך שזה לא ככה, אני עוד לא יודע אם אתם כבר מבינים את ההנאה שיש במקווה חמה, אבל מי שמבין יודע, לפעמים מרגישים מעין עולם הבא, אבל האם שעה אחר כך, יגיד משהו כמה טוב היה לפני שעה, בטח שלא, שוכחים לגמרי מזה, אבל מי שלומד עכשיו, יזכור מזה גם שעה אחרי זה, וגם חמש שעות אחר כך, זה נותן המון הנאה ושמחה, לא היה דבר כזה שמישהו ירגיש טוב כלילה כי בבוקר היה בחמי טבריה, רק התורה נותנת סיפוק אמת.

חייבים לאכול כדי חיות, וחייבים להתחתן כי הקב"ה אמר לגדל דורות, אבל אני מבטיח לכם שכשתנסו תראו שזה לא ישמח אתכם, תאכלו שניצל טוב, ותגידו לי חמש שעות אחר כך אם אתם עוד זוכרים מזה, רק דביקות בהקב"ה על ידי התורה תשמח אתכם, אם אתם חושבים שכשתשיגו את זה ואת זה תהיו שמחים, אתם מסכנים גדולים, תעדכנו אותי אחרי זה אם מצאתם משהו משמח חוץ

הדרן עלך פרק המפקיד, אתם יכולים כולם לצחוק ממני, אבל אני מצאתי רבי שדוחף אותי לפתוח כל יום גמרא, והוא דוחף אותי ללמוד גם אם אני לא מבין הכל, וצוחק מי שצוחק אחרון, שני בחורים מתווכחים ביניהם, המנצח הוא מי שנותן את הטענה המנצחת האחרונה, אותו דבר זה בנוגע לברסלב, צוחקים וצוחקים, אבל מי יצחק בסוף, הבן שלי אמר לי שהוא היה אתמול בחתונה וצחקו עליו, אבל מי יצחק בסוף, מי יוצא עם הגמרא ביד בכל יום.

אברך אחד בקריה סיפר שמישהו שאל אותו אתה מסתובב בברסלב? באיזה ברסלב? הוא ענה לו אני גם לא יודע בדיוק איזה ברסלב זה, אבל אני יודע שהברסלב הזה גורם לי להתפלל וללמוד, החבורה הזאת גורם לי ללמוד כל חודש ששה סדרי משנה, ועכשיו אפשר להמשיך לצחוק שזה לא נחשב לשלום בית וזה לא נחשב ללימוד וכו'.

אתם יודעים שיש חכמים גדולים שלא לובשים תפילין ירחם השם, כי לא יכול להיות שזה התפילין שמישהו רבינו אמר להניח, כי בטח הוא אמר להניח משהו מאש, זה לא התפילין האמיתי, כל החכמות המדמות שמובילות את האדם לדרכים מסוכנות, רבינו אומר שהחכמה הגדולה זה להיות בלי שכל כבהמה, כפי שהפסוק אומר אשר נתן אלוקים חכמה בהמה, וככה אמר הבעל שם טוב הק' בסוף ימיו, שאחרי הכל אני נער ומאמין, זה החכמה הגדולה להיות מאמין בלי חכמות, אני יודע שעכשיו מגיע פסח והקב"ה אמר לי לאכול מצה, ואני אוכל את המצה בלי שום חכמה, זה המדריגה הגדולה ביותר שיכול להיות, תצחקו על זה כמה שאתם רוצים, ותשאלו את השאלה הידועה: אתה אומר או שאתה לומד? ברוך השם אני אומר, אני גורס בבלי, ירושלמי, תוספתא, משניות, זוהר,

הזמנים, כי השתגעו בישיבה, עכשיו רואים שהם משתגעים בבית וכבר מחכים שיתחילו ישיבה, הלוואי והיו יודעים שיכולים להיכנס לבית כנסת ולפתוח משניות ולגרוס ולזכך את נשמתם ולהתקרב להקב"ה, ולקבל המון המון שמחה, ד' יעזור לנו לקבל את היו"ט בשמחה.

מהתורה, הכי טוב שתקשיבו ותראו בעצמכם שהתורה משמחת.

- אתם יודעים מה זה דביקות בד' ? דביקות בד' הכוונה להגיד ש'כח אייבערשטער, להגיד אני אוהב אותך אייבערשטער, זה יביא לכם סיפוק.
- תלכו הפצה, הבחורים חיכו כל הזמן לבין

שבת קודש פרשת שמיני - החודש
בצל ראש הישיבה שליט"א

בוויליאמסבורג

⚠ מדור זה נכתב מפי השומעים ויתכן
שהדברים לא מדויקים או לא הובנו כראוי

- בליל שבת אחרי התפילה דיבר אודות הרעידת אדמה, ואמר שהוא גר בקומה שביעית, וכולם הרגישו היטב, ונפלו חפצים, ואילו המון אנשים שגרים קומה ראשונה לא הרגישו כלום, ורואים מזה, שפעולה קטנה שאנשים עושים למטה ואף אחד כאן לא מרגיש ולא רואה, אבל למעלה הכל רואים ומרגישים, וכמה שנמצאים יותר למעלה, רואים יותר את החשיבות של הדברים הקטנים שעושים למטה.
- דיבר אודות חנויות מתחרות, שצריך לשמוח עם מישהו פותח חנות מתחרה, כי הרי אי אפשר לבן אדם אחד למכור לכל העולם והוא צריך לשמוח שעוד מישהו מוכר, ואמר לאחד האברכים שמנקה טליתות וציציות, ואמר לו, הרי אם לא יהיו לך מתחרים, ואתה תעבוד לבד, הרי אתה לא תוכל לנקות את הציצית של כולם, ומה יקרה, אנשים יתרגלו ללכת טלית קטן לא נקי, ולא יבואו אליך, כי יחשבו שזה נורמלי, אתה צריך לשמוח שעוד מישהו מנקה טליתות.
- וסיפר שאחד האברכים שם שמוכר חלות מחמצת, שחבר שלו פתח חנות כזאת לפני פורים, ואפה ארבע מאות חלות, ואף אחד לא קנה ממנו, והיחיד שקנה, זה האברך הזה שמכר את כל החלות, ולא היה לו לעצמו, והלך לקנות אצל המתחרה שלו בשביל עצמו, ואז הוא ראה כמה זה חשוב שיהיו מתחרים...
- בליל שבת בבאטע, סיפר לבניו אודות הצדיק הרה"ק הרבי אלימלך זי"ע, על מה שהיה לילה אחת בבית מרוזח שהעירו אותו כמה פעמים בלילה, ואף כשניסה להתחלף עם אחיו הרבי ר' זושא, לא עזר לו, כי מה שקצוב משמים צריך לקבל באהבה, וכך סיפר את ג' הסיפורים שמספרים בשבת החודש, ובסיפור הראשון אודות היין שנעשה מים ושוב נעשה יין, הדגיש כמה פעמים שכשצדיק אומרים מצייתים, ואח"כ סיפר את שני הסיפורים האחרים, על דיינו, ועל הקוף עם המטבעות.
- בבוקר בסיפורי מעשיות, המשיך לספר את הסיפור של החיגר, שעשו עיגול ולא יכלו השדים להיכנס להזיק, וביאר שזה מרמז

יום ולילה, או שאנחנו אנשים כאלו שבורים שצריכים כל הזמן חיזוק, להגיד לעצמינו שוב ושוב לקרוא קריאת שמע שעל המיטה, ולדבר יפה לאשתו, וכולם אנשים מסודרים ולא צריכים חיזוק, או שאף אחד לא מדבר יפה לאשתו, והם נרדמים בלי לקרוא קרי"ש.

על הדרך של שלום בית, כשאחד מבני הזוג מתגדל על השני, וחושב שהוא בעל הבית, והוא הראשון, הוא יכול להינזק, אבל כשיש עיגול, וכולם שווים זה לזה, אף אחד לא יכול להזיק להם.

• ואמר שיש לו קושיא שהוא מתחבט עם זה

סיום הש"ס חול המועד פסח תשפ"ג של הילד כמר נחמן פוקם

ילד הפלא

לכבוד יו"ט יש לנו כאן הפתעה גדולה, יש ילד הפלא' כאן בשטעטל, ילד שעושה סיום הש"ס, היום בכל העולם מי שיודע לשיר יש לזה חשיבות והוא נקרא ילד הפלא, אף הוא סך הכל יודע לשיר, מה כבר קרה, אבל קוראים לו ילד הפלא, כאן יש באמת ילד הפלא, ילד שסיים כל התלמוד בבלי, זה הרי סטירה לפנים בשבילי, ברוך השם שאני כבר סיימתי ש"ס אחרי החתונה, אבל בתור ילד לסיים ש"ס, זה מעמד גדול מאוד, כולם ישמעו עכשיו איך נחמן מסיים את הש"ס, וכל אחד יבקש בשקט שבניו גם יסיימו ש"ס, עמוד עמוד נחמן, בטח לעמוד, תעשה הדרך על כל הש"ס, הדרך כל הש"ס וכו'.

סיום מיוחד

מזל טוב נחמן, מזל טוב להורים, ר' ישראל, מזל טוב לסבים וסבתות, כזה נחת, כזה פארבערנג יפה לחול המועד, מה אפשר לעשות יותר יפה לחול המועד מזה שרואים ילד לפני הבר מצוה הקדיש מזמנו כל יום שעות ע"ג שעות, וישב בבית מדרש ולמד דפים על דפים, כל אחד מבאי הבית מדרש כאן בשטעטל יכולים להעיד שרואים אותו

כבר בלפנות בוקר נחמן הקטן יושב ולומד, והסיום הזה הוא משהו מיוחד שעוד לא היה כאן בקהילה, ב"ה יש הרבה סיומים כאן בקהילתינו, ואני מודה להקב"ה שהילדים שלי סיימו כולם ש"ס לפני הבר מצוה, אני לא זכיתי לסיים ש"ס לפני הבר מצוה ולא לפני החתונה, כי הייתי אז במצרים ולא ידעתי שאפשר ללמוד, וחשבתי שצריך להבין הכל מיד, ולכן מיד סגרת את הגמרא, אבל בכל זאת סיום כזה מיוחד עוד לא היה.

מן הסתם אתם יודעים כולם, שכשקורה ומשפחה צריכה לברוח ממדינה למדינה, אם זה מחמת שאבי המשפחה פשט את הרגל וחייב לברוח מהנושים, אם זה כי הסתכנו עם הרשויות או אנשי פשע וכדומה, מי שסובל הכי הרבה מזה, זה הילדים, לילדים מאוד קשה שינויים, ואפילו לעבור ממדינה למדינה בתוך ארצות הברית, אם אב משפחה מחליט לעבור מניו יורק למדינה אחרת בארה"ב, ממקום יותר פתוח למקום יותר סגור וכדומה, עד שהילדים מתאקלמים בתלמוד תורה לוקח המון זמן, ובטח אם עוברים מדינה אחרת עם שפה אחרת והתנהלות אחרת ומהלך מחשבה אחרת, והנה כאן המשפחה החשובה הזאת שהיתה גרה באומאן, ברחה לפני שנה במלחמה באוקראינה, במסירות נפש ממש,

טיפול בטרומות

בעיקרון ילד כזה היה צריך להגיד שהוא בטרומה או שאר המילים שאומרים היום, אני לא מכיר את כל המילים האלו, רח"ל למי שמגיע למילים אלו של המטפלים, ילד טראומתי, ילד פגוע וכולי, והילד הזה הגיע כאן באמצע הלילה ממדינה אחרת, מה הוא עשה, נכנס לבית המדרש והתחיל ללמוד דפים גמרא, ממש מה שמוהרא"ש לימד אותנו ומה שהצדיקים הקדושים לימדו אותנו, שיש רק מקום אחד שאפשר לברוח שם ברגע שיש טראומתי או ברגע לחץ או כשרוצים לברוח, יש רק מקום אחד לברוח, לתוך התורה הקדושה, אבל לילד שעובר טראומה זה מאוד קשה להגיד כי הוא בקושי מביין מה שהמלמד לימד בחדר, אבל לנו יש את הדרך הלימוד מרבינו, להגיד גמרא, תגיד גמרא, תגיד משניות, תראה איזה מתיקות יתחיל להיות לו בחיים, תנסה את זה ר' ראובן, תנסה את זה ותטעם את זה ותעשה את זה.

טעמו וראו כי טוב

תכבה את הטלפון שלך תיקח את הגמרא ותברח מכל הבעיות שלך, היום אחרי שלמדנו בשיעור הדף גמרא שרבינו אומר שאסור להתעקש בתפילה שחייב להיות כך וכך, שאל אותי אברך מה אני יעשה שאני מרגיש שאני חייב שיקרה כך וכך, התשובה היא, קח גמרא, הגמרא מרגיעה את האדם.

ואז מתחיל כל העסק עם האצבע כמו שהילדים עושים 'שבכל הלילות', הרי זה לא נחשב ללימוד, רבינו לא ממש אמר את זה, וחבל על הזמן, ומישהו אומר לי, לקחת קהילה שלימה במקום לעשות אותם למדנים, אתה אומר להם להגיד ולהגיד גמרא ומשניות, התשובה היא תנסה את זה, עולמך תראה בחייך, תרגיש גן עדן, תרגיש את הקב"ה, מוהרא"ש מביא מהישמח משה, אפשר לראות

חברינו החשוב ר' ישראל ואשתו והילדים ברחו באמצע הלילה, התגלגלו ביערים ובשדות, השתלשלות ארוכה איך שהצליחו לברוח מאוקראינה והגיעו לכאן.

טראומות

הרי בעולם המודרני אם מישהו צעק עליך פעם אחת, אתה כבר פטור מתפילה, ואם אבא שלך צעק עליך תיכנס למיטה, זה כבר טראומה, ואסור יותר להגיד כלום כל החיים, ויש לך פטור מכל התורה כולה, כך הדרך אצל השמאל שונאי התורה, ירחם השם, ומי מדבר אם לא נתנו לילד לישון לילה אחת אצל הבית של החבר שלו, ככה מישהו אמר לי, שהוא ילד שנפגע בנערותו ע"י הוריו, כי הם לא נתנו לו ללכת לישון לילה אצל הבית של חברו, אמרתי לו תגיד תודה להקב"ה שיש לך הורים כאלו בריאים וטובים, שדאגו לטובתך, היום אם ההורים אמרו יותר מדי פעמים את המילה 'לא', הילד כבר בטרומה, ואם האבא אמר להסתכל בתוך הסידור זה כבר ממש טראומה, ומי מדבר במקרה שלנו כשילד צריך לברוח באמצע הלילה למדינה אחרת, ומגיעים בלי בגדים ובלי בית ובלי כלום.

קבלת אורחים בקהלתנו

ב"ה כאן בשטעטל קיבלו אותם כל כך יפה, אברך אחד אומר לי כאן, אולי אני גם יעבור למדינה אחרת ואני אחזור מישהו יסתכל עלי, אני יוצא ונכנס ואף אחד לא מסתכל על כיווני, יכול להיות שאנשים חושבים שהוא איזה אדם רם מעלה, כי אם הוא לא מדבר עם אף אחד אולי הוא מרגיש למעלה ולא מתאים לו, הוא פשוט מחכה שמישהו יגש אליו וידבר איתו, אבל ב"ה כל כך דאגו יפה למשפחה, אחד הביא לו שטריימל, אחד הביא בעקיטשע, ואחד הביא כלים וכולי.

המלחמה הצילה את נחמן

נחמן אתה מחייב את כולם, נחמן מאוד מתגעגע לציון של רבינו, הוא אומר לי תמיד אני מאוד שמח כאן בשטעטל, אבל ראש ישיבה כשפותחים חזרה קהילה באומן אני חוזר, אני גדלתי בציון של רבינו כל יום עשיתי שם הפצה, ואני עונה לו שכל המלחמה באוקראינה פרצה רק כדי להציל אותנו, כי הוא היה שם בסכנה גדולה, דהרי באומן מגיעים הרבה ברסלבר'ס והוא עשה הפצה והסתובב עם הגיליונות, וכל יום אנשים דיברו איתו נגד סדר דרך הלימוד, והוא היה כותב לי מכתבים מאומן, אבא שלו היה שולח לי תמיד, נחמן שואל ונחמן שואל, נחמן רוצה לדעת הרי רבינו אומר ככה ור' נתן אומר ככה, אם נחמן היה נשאר עוד קצת באומן הוא היה הופך לאחטא ברסלבר, ד' עזר לו ופרצה מלחמה, וכל העולם הפוך בגלל המלחמה, הכל כדי שנחמן יוכל לשבת כאן בשטעטל לגרוס דפי גמרא ואף אחד לא יבלבל לנחמן את הראש, אני למדתי מנחמן מידה יפה הוא תמיד מדבר בגוף שלישי, כשהוא שואל אותי הוא שואל, נחמן רוצה לדעת מתי לקום נחמן רוצה לדעת מתי ללכת לישון, הוא לא אומר אני, כנראה ראה מצדיקים שאנוכי זה רק הקב"ה אני ראשון ואני אחרון, הוא כותב לנחמן יש בעיה וכו', כל המלחמה פרצה רק כדי שנחמן יכול לשבת וללמוד.

מתחילים שוב

עכשיו נחמן תתחיל שוב פעם ש"ס, לא בכת אחת, כמה דפים אתה יכול להגיד ביום, לא צריך 10 דף, 7 דפים מספיק, זה ריבוי אור?, העולם מפחד מאוד מריבוי אור, אבל מריבוי חושך אף אחד לא מפחד, לא לפתוח גמרא זה בסדר, אבל אם מישהו לומד הרבה אולי צריך לעצור אותו כי זה ריבוי אור, מוהרא"ש היה שואל תמיד מה עם ריבוי חושך, אומרים

בתוך הספר ישמח משה על נ"ך בתחילת הספר, שהוא נרדם פעם בעת שלמד גמרא, והרגיש שהוא עלה בעולמות העליונים, והוא שואל את המלאכים איפה הגן עדן, הם ענו לו כאן איפה שאתה יושן, הגמרא היא הגן עדן, אין משהו יותר מתוק מזה.

טיפול בשיטת G.B.T.

תראו ילד יקר שברח, יש לו טיפול של הגמרא, צריך לתת לזה כמה אותיות באנגלית ויתנו לזה כסף, TBG ת'למוד ב'בלי ג'מרא, התורה הקדושה מחיה נפשות, הקב"ה מסתתר בתוך התורה, זה כל כך מרגיע את האדם, אין משהו יותר יפה לבלות את החול המועד מלשבת באירוע כזה שילד מסיים ש"ס, זה חיזוק להורים לסבים וכו', עוד מעט יש לי כבר נינים, מוהרא"ש זיכה אותנו לחתן את הילדים בצעירותם ומאוד מהר אפשר להיות סבא רבא, ועוד מעט יש ילדים לנינים, כל אחד יכול לקחת מזה חיזוק, כל מי שרוצה לצאת ממצרים, אין דרך אחרת לנצח את היצר הרע, מישהו שאל אותי היום מתי תסתיים מלחמת היצר, אמרת שצריך לחיות טוב בשלום בית בצורה נכונה ואז יש כבר מלחמה חדשה, אמרתי לו לא יעזור כלום, תיקח גמרא ומשניות והכל יסתדר, הראיתי לו מה שכתוב בליקוטי מוהר"ן, מיעוט שינה טוב לגרש תאוות ניאוף, אומר על זה ר' נתן הרי מיעוט שינה מבלבל את המח ושוב חוזר תאוות ניאוף, ר' נתן מסיים שהבין מרבינו שאין עצה באמת לתאוות, כי יש רק עצה אחת, ללכת להקב"ה ולבקש ממנו וללמוד את תורתו, כל הפטנטים שנעשה לא באמת יעזור לנו, תעשה ככה וככה, כמובן שצריך לחיות בלי חומרות ופרישות וללכת בדרך התורה ואז הרבה יותר קל, אבל אם אתה רוצה שהמוח שלך יהיה מסודר ובריא, קח גמרא ומשניות ותתחיל לגרוס, זה יקל עליך ותוכל ללחום עם היצר.

כבר היום חמשה ימים לעומר, עוד מעט כבר סופרים ארבעים ותשע יום, עוד כמה שבועות נשב כאן יחד בחג השבועות, ושוב ידברו מדרך הלימוד.

תתחילו לימוד גמרא, קודם בגירסא, ומי שיש לו חברותא לא יעזוב את החברותא, יש לנו כולל שלומדים מאוד מאוד טוב, אבל כל אברך יש לו בצד ח"י פרקים משניות ודפים בגירסא, דבר מאוד מעניין, יוצא לי ללמוד הרבה שיעורים לבחורים, בבלי וירושלמי וכל יום יש גם שיעור פרק משניות בעיון והבנה, אבל לפני שאני לומד בגירסא וח"י פרקים משניות אני מרגיש שלא עשיתי כלום, אני מרגיש ממש רעבון פנימי, חייב להיות שיש בזה משהו שמיימי, תשאלו את אברכי הכולל, הם לומדים שעות בעיון בהבנה עמוקה, הרי אתם רואים בעצמכם כל פעם שאתם נכנסים לומדים מעשר בבוקר עד 6 בערב, ועדיין הם רעבים וצריכים את המשניות שלהם והזוהר, אף שחרשו סוגיות שלימות מהגמרא והראשונים עד שהגיעו לברר שמעתתא אליבא דהלכתא, כי יש איזה קדושה בדרך הלימוד הזה בקדושת התורה הזאת משהו שאי אפשר להשיג.

לא לעשות מה שאחרים עושים

בואו נתחזק כולנו, נתחיל ללמוד, כל אחד כמה שהוא יכול, לא צריך להסתכל על אחרים, אוי ואבוי אם אנחנו רוצים לחקות אחרים, ר' נתן אומר שכל המצוה של ספירה, הוא שאי אפשר לצאת ידי חובה מאחרים, כל אחד צריך לספור לעצמו, וספרתם לכם אומרים חז"ל לעצמכם, ספירה לכל אחד ואחד, לכל אחד יש את הדרך שלו איך להגיע לתורה, אסור לעשות מה שהשני עושה, הקב"ה אינו תובע ממני לעשות את מה שהשני עושה, אם נחמץ יכול ללמוד 7 דף גמרא ואני יכול דף אחד, אלמד רק דף אחד, אם נחמץ יכול לקום לפנות

על מישהו שמתפלל הרבה מידי, ומה עם זה שלא מתפלל כלל ולא פותח ספר, תגיד מהיום 7 דפים, ושנה הבאה עוד לפני פסח כי זה שנה מעוברת, ובאדר תסיים את הש"ס, אברהם משה אומר שלפי החשבון אתה יכול ללמוד 6.5 דפים ביום עד חול המועד, ובשנה הבאה בחול המועד נחמן ישב עם משיח צדקינו ויעשה עוד סיום הש"ס, משיח יקרא הבחור נחמן יסיים ש"ס, הרי באדר הבר מצוה שלך, אין פשעטיל יותר יפה לבר מצוה מאשר להגיד סיום הש"ס, רבינו אמר שכל מי שעובר את הש"ס מקבל צלם אלוקים, השכינה שורה עליו, הקב"ה איתו ושומר עליו [אכן כבר במצוה שלו עשה סיום הש"ס בפעם השני].

ההוד וההדר של היכל הקודש הרעבון לגירסא

אני רוצה להגיד לחברים ולהורים, אפשר מעכשיו להתחיל ללמוד, מעכשיו להתחיל לעבוד את ד', אברך יקר אולי תתחיל לעשות שיעור בש"ס, הרי כבר סיימת ש"ס וכבר למדת מסכת ארבעים פעם, וכבר עשית כל הסגולות וכבר התחתנת, עכשיו תתחיל ללמוד, הרי סוטה כבר אוחזים באמצע ולא תסיים על שבועות, תתחיל ש"ס מהתחלה, לך בדרך שלך וכל יום תלמד גמרא, אל תלך לישון בלי לפתוח גמרא, זה היופי של תלמידי היכל קודש, יש מקומות שמתפארים עם עשירים, לזה יש כסף, ולזה יש כסף, ומה כבר אפשר לעשות עם הכסף, מה הכסף יעזור לך, אבל אצלינו לא הולכים לישון לפני שפותחים את הגמרא, זה לא אומר שלא תלך לישון ותהיה ער עד מאוחר, תלמד גמרא תקרא קר"ש תכין מים לנטילת ידיים ולך לישון, ואז כל הטראומות יעברו, בגמרא אפשר לברוח זה המקום הכי טוב, זה יציאת מצרים, וזה זמן חירותינו, שאפשר ללמוד את התורה, וכמה שנדבר מזה צריך לדבר עוד ועוד ועוד, כי רבינו אמר העולם מטעה אתכם, הזמן עובר ולא שמים לב, הרי רק התחלנו ספירה ואמרנו

כבר קשה לדבר מזה, כי כשהוא בתוך פחד קשה למילים להידבק אליו, אבל בבוקר כשהוא שכח לגמרי מהפחד צריך להזכיר כל הזמן, שהאלוקים כאן והוא שומר עלינו ואף אחד לא יכול לעשות לנו כלום, הכל זה אלוקים כל העולם כולו הוא אלוקות, אין שום דבר מלבדו, אבל אבא אבל אבא והתשובה האלוקים יעזור, תנסו את זה, זה הטיפול הכי טוב, טיפול עם אמונה, זה מרפא את הילדים, לוקח את כל הפחדים ומייצב אותם על הרגליים, הוא נהיה מבוגר ועצמאי.

רואים דבר מעניין אצלנו במוסדות שילדים קטנים יש להם בגרות כמו אנשים גדולים, כי זה מה שעושה אמונה לילדים, כשמדברים עליהם שוב ושוב האלוקים כאן איתנו, אין עוד מלבדו, בואו נדבר אליו, הרי כאן בשטעטל יש מתנה לכל אלו שהולכים בשבתות עד לבית המדרש אפשר לדבר כל הדרך לילדים, לי יש את המתנה בעיר, כשאעבור לגור כאן יהיה חסר לי ההליכה הזאת, כשאני חוזר בכל שבת מהבית מדרש יש כבר אברכים שנטפלים אלי, אבל בדרך הלך כשאני הולך עם הילדים, זה הזמן הכי טוב שלי, רואים ציפור רואים עץ ורואים משאית ובאמצע השיחה תמיד נכנס האלוקים, לא ח"ו ללכת לילדים על העצבים שירגישו שאי אפשר לדבר עם האבא, אלא לעשות שיחה טבעית שזה יכנס טבעי בתוך השיחה, רואים מישהו עם כסא גלגלים אומרים בואו נודה להקב"ה שיש לנו רגליים בואו נעשה תפלה על זה, רואים הצלה עובר מתפללים שכולם יהיו בריאים, רואים גוי אומרים לילדים כמה צריך להודות שאנחנו יהודים ויכולים לשמור שבת.

חינוך לתפלה בשטעטל

ביו"ט התפללתי כאן בהאשקי אני מקווה בשאר הימים לעלות לתפלה לעצתו אמונה,

בוקר ואני לא יכול, מתי שאקום אעבוד את ד', פגשתי כאן אברך ביום הראשון של חג הפסח והגיע מוקדם בבוקר ולמד כמה דפים גמרא עשה הכנה טובה לתפילה א מחיה, למחרתו ביום ב' דיו"ט ראיתי שהוא הגיע ב11 וחצי, אמרתי לו אני רוצה לראות את החיוך שלך, אם אתה לא מסוגל כעת לסבול את עצמך אין זה עבודת השם אלא אתה עובד את עצמך, אתה לומד כל כך הרבה דפים לעצמך, אם כעת ב11 וחצי אתה מסוגל לסבול את עצמך, אומר מודה אני הולך למקוה הולך להתפלל הרי זה סימן לעבודת השם, אתה מתחיל מעכשיו.

חינוך לאמונה

ד' יעזור שנוכל לקחת את היו"ט לתוכינו, חייבים לדבר קצת מפסח, החג כבר עובר עוד מעט, כל ענין הפסח זה והגדת לבנך, תקח את הילדים ותדבר איתם שיש אלוקים בעולם, שהאלוקים ברא את העולם, ושצריך לדבר אליו, וזה מצוה של כל השנה כולה, בכל יום ויום, מוהרא"ש מביא מאחד מצדיקי אדמור"י חב"ד קראו לו מהר"ש, והוא כתב מכתב כללי לחסידיו, שכל אבא מחוייב כל יום להקדיש לילדיו, חצי שעה, שלושת רבעי שעה, כמו להנחת תפילין, כמו שחייבים להניח תפילין כל יום, ככה חייב האבא להקדיש כל יום לעתיד ילדיו, האם המלמד מדבר אליהם נכון האם הוא מלמד טוב וכן אצל הבנות וישמרך בבנות, ומי החברים של הילדים שלי, ואיך אוכל לשמח אותו, אולי צריך לדבר איתו כל יום, אולי צריך לספר לו משהו, לא חייבים להכין תורות לילדים, אלא בתוך הסיפורים והמעשיות של החדשות נכניס להם ונשרה בתוכם אמונה, מדברים על דא ועל הא והמוח שלי מוכן איפה אפשר להכניס להם ארס של סם חיים, שהקב"ה עושה את הכל ולא צריך לפחד, ילדים מפחדים הרבה בלילות, צריך להכניס בהם אמונה, בלילה כשהילד מפחד

ליצנות אחת

נחמן עשית לנו את היו"ט, למי עוד יש חול המועד כזה יפה, לשבת בבית מדרש עם ילד שסיים את הש"ס אחרי שברח ממדינה, אני יעשה את זה שוב בקצרה: איפה יש עוד תוכנית כזה יפה לחול המועד, לשבת בחוה"מ בבית מדרש, וילד לפני הבר מצוה זכה לסיים את הש"ס, אחרי שברח ממדינה, לקח את הטיפול הכי טוב, ואז מתחילים את השאלות, הוא רק אמר הוא התפלל גמרא, והוא ששואל מה הוא עשה היום סתם ביטל את הזמן, מה ככה אומרים בברסלב בלי להבין? ומה אתה עשית היום, רק צעקת על אשתך, הלכת לבלות חול המועד ואז היית רעב ואמרת לה עוד מילה אחת אני הופך את כל הרכב איתך וכל הילדים, תדע נחמן שהמשפחה יתקשרו אליך זה יהיה השאלה הראשונה האם למדת ש"ס או רק אמרת ש"ס, ואתה תשאל אותם האם צעקת או גערת, יש ענין של גערה, אני עושה מזה בדיחות כי אני לא יכול לתת דרשות שלימות על דרך הלימוד ואז יגיע מישהו וישאל אותך וליצנות אחת דוחה מאה תוכחות וכל הדרשה הלכה, לכן אני צריך להקדים רפואה למכה, כשישאלו אותך מה אתה מסתובב שם הרי אתם מכובד, ואז תיזכר שכבר בשיעור צחקו על זה, מוהרא"ש היה אומר לי לעשות ככה בדרשות, זה ציווי מהרבי שלי, היה לי בחור שכשנכנס לישיבה הוא לא הניח תפילין ולא למד כלום, ואחרי זה נהיה ירא שמים התחיל להניח תפילין וללמוד ולהתפלל ולשמור שבת, ומישהו מוצא אותו ואומר לו בעעע זה לא נחשב ללמוד, בעעעע לא אחזו מזה, וסיפרתי למוהרא"ש מה אני עושה שאני מכין אותן בשיעור שיגידו להם שזה לא נחשב ללמוד, מוהרא"ש אמר לי בדיוק ככה צריך לעשות, כי ליצנות אחת דוחה מאה דרשות, אני אומר תיקח משניות ותיקח גמרא ואז מגיע מישהו ואומר מה? רק להגיד? וצוחק, וזה פלא שהתנועה שלו יותר חזק ממאה

אני חייב להגיד שכאן בהאשקי כל כך נהייתי ביו"ט, כשראיתי את ההורים יושבים עם הילדים, ההורים מכינים להם ממתקים, זה הדבר הכי יפה כאן בשטעטל, כל ילד לפי הגיל שלו, הקטנים ממש יושבים קצת, והגדולים יותר, ומי שעוד יותר גדול דורשים ממנו עוד, מכניסים אותו שוב עכשיו אומרים כתר ועכשיו הולכים לפתוח ארון קודש וכדומה, איזה יפה לראות כאן בפתיחת הארון כשהילדים מגיעים ליד הארון קודש, זה מחזה הוד, המלמדים לימדו אותם בחדר מה שמוהרא"ש לימד אותנו שכשפותחים את הארון קודש פותחים למעלה בשמים וזה זמן לבקש בקשות מהקב"ה מה שרוצים, כשאני כאן בתפילה אני שומע את הילדים, אחד מתפלל שלאמא שלו תהיה עוד ילד, אחד מבקש שלאבא שלו יהיה כסף, אחד מראה את הפצע באצבע ומבקש שזה יתרפא, כזה תמימות טהורה, של פסח של פה סח.

שביעי של פסח - אמונה

הרי עכשיו בשביעי של פסח הולכים לקרוע את הים, הרי היהודים עמדו ולא ידעו מה יקרה שם, משה רבינו אמר להם ד' ילחם לכם, להקב"ה יש כבר דרכים משלו, בואו נסמוך עליו, ואתם תחרישון, אל תיבהלו, דבר אל בני ישראל ויסעו, בואו נלך הלאה לים עם אמונה, הרי היום אפשר לחשוב על דבר כזה שהים יקרע, כי כבר היה קריעת ים סוף, אבל אז כשעמדו על הים, הדבר האחרון שיכלו לחשוב זה שהים יפתח להם ויקרע, חשבו אולי משהו יקרה עם המצרים כי הרי ראו במצרים שהיה להם מכות ודבר, אבל פתאום הים נקרע, בזכות האמונה נקרע הים, ואת זה חייבים להכניס בילדים, ד' יעזור שנוכל לקיים את העצות של רבינו.

התורה מטהרת

הרי העולם היום כל כך מטעה אותנו, אפשר להיראות בחוץ כאילו ירא שמים, התמונה כל כך יפה, שטריימל, בעקיטשע, ווייסע זויקן, פעפיטע הויזן, ובכיס יש לו טלפון קטן, רואה שם עבירות החמורות ביותר, עבודה זרה, גילוי עריות, ושפיכות דמים, כל סרטון שמגיע מגוי טמא או מהחילונים יש בזה כל ג' העבירות החמורות, קונים שטריימל יפה, מנענעים לראות אם זה חי, והוא ניגש לעמוד ומתפלל יפה ואפשר לחשוב שהוא מר בר רב אשי, ובחדר סגור הוא רואה עבירות, מלכלך את עצמו ונשמתו רוחו ונפשו הכל הכל, והוא יורד לשאול תחתית, יש רק עצה אחת, דרך הלימוד של רבינו, קח משניות ולא תוכל להמשיך בכל הלכלוך הזה, אי אפשר שניהם ביחד, כמו המים עם הגבינה שנפרד זה מזה, אתה תזרוק אחרי זה את הכלים, איפה שאתה רק עומד, מה שרק יש לך, טלפון טאבלט ומחשב וכו' התורה כ"כ קדושה שיום אחד תזרוק אותם התורה דוחה את העבירות, אל תגיד אבל אני שייגעץ, קח את הגמרא תראה ישועות, ד' יעזור שנוכל להשאיר את הכל במצרים, ולצאת ממצרים.

דרשות של יראת שמים, הוא אומר הרי לא תהיה דיין מזה, תשאל אותו אם הוא כן דיין, הוא יענה אני לא דיין כי אני לא לומד, אבל אתה כן לומד תדע שזה לא נחשב ללמוד, אני לפחות יודע את האמת, ואתה אל תרגיש טוב בזה שאתה לומד, והאמת אנחנו לא לומדים כדי להרגיש טוב ולהיקרא תלמידי חכמים, אנחנו עושים את ציווי ד'.

אמונת חכמים

מוהרא"ש סיפר שהוא היה בחדר אצל ר' לוי יצחק, והיה שם בחור ור' לוי יצחק אומר לו תיקח גמרא ותתחיל להגיד, ואם מישוהו יגיד לך שזה לא נחשב ללימוד, תענה לו אני מציית לרבי שלי, הברסלב'ר רבי אמר שככה לומדים, אתה מקשיב לרבי שלך שאמר ללכת ככה ולאכול את זה וכו' אני מקשיב לרבי שלי שאמר ללמוד ככה, עכשיו זה הזמן של אמונת חכמים, ויאמינו בד' ובמשה עבדו, וכפי ששואלים חז"ל, והרי נאמר ויאמינו בד' מה יש להוסיף במשה עבדו, הרי מאמינים בד' עצמו, רק האמונה בד' הוא אך ורק על ידי משה עבדו, אני מציית למשה עבדו, למה שהרבי שלי אומר, הרבי אמר תתחיל להגיד ולא צריך להבין, ובסוף תבין.

ליל הסדר תשפ"ג בצל ראש הישיבה שליט"א בקרית ברסלב

⚠ מדור זה נכתב מפי השומעים ויתכן
שהדברים לא מדויקים או לא הובנו כראוי

כשהחזירו את האפקומן עשה מעניין שאמר לו הרי מיניתי אותך לשומר איך גנבת, ואמר אף עלפי כן יש דרך לחזור למוטב, אם גנבת, תחזיר את הגניבה, ואחרי שתחזיר כל אחד יוכל לבקש אפיקומן.

בעת בקשת האפיקומן, הבחורים ביקשו שידוך, הילדים ביקשו כל מיני משחקים לפי הרמה שלהם, אחד האברכים ביקש שיוכל ללמוד מתוך הרחבת הדעת, ואחד ביקש שהראש ישיבה ידביק אותו להשי"ת, ומיד בבוקר בא הראש ישיבה להעיר אותו לקר"ש, ואמר שהוא רוצה לתת לו את האפיקומן להדביק אותו להשי"ת, וכולם אמרו שם שאפשר להיות בטוח שהראש ישיבה יתן לכולם מה שהבטיח כי ראו ששילם מיד את מה שהבטיח 'ביומו תתן שכרו'.

היה מאוד רגוע כל הסדרים בלי לחץ וכלי צעקות, אף כשהילדים עשו קצת באלגן... לא היה לחץ עם אפיקומן לא משכו מדי ולא זירזו מדי.

ההגדה אמרו בלשון קודש אבל דברים מרכזיים הר"י הסביר ותירגם, בהא לחמא עניא הראה את המצה והסביר, ואמר שאת

כשהכין את הקערה אמר על כל דבר כנגד מה היא, והסביר שהמרור נגד תפארת, כי זוהי תפארתו של יהודי אף כשיש לו מרור הוא מחזיק מעמד.

בקדש וכן בשאר הסדרים כל אחד אמר את הנוסח 'ווען דער טאטע קומט אהיים וכו' גם האורחים, כשאמרו קדש כבר היה לבוש עם הקיטל.

הראש ישיבה לבדו נטל ידיו ב-ורחץ, ובכרפס שאל את כל אחד מה הוא רוצה אם תפוי"א או צנון, והיה אחד שרצה חתיכה גדולה מהצנון הוא אמר לו שזה גדול מדי וזה שאלה של ברכה אחרונה.

בשני הלילות כשעשה את ה'יחץ' יצא מאוד קטן הצד השמאלי, ועשה את זה מעניין כששאל את הילדים מה יותר גדול, והניח על הכתפיים והלך מסביב לשולחן ואמר ככה יצאו ממצרים, וביאר לילדים שבני ישראל היו באמצע לאפות פיתה, ומשה רבינו אמר לצאת וכל אחד הניח על הכתפיים והשמש אפה את זה, אחרי זה אמר שהולך לבוא גנב לאפיקומן והוא צריך שומר, ואי אפשר לשים גנב שיהיה שומר על גנבים, אחרי זה

מצות רק בשקיות, שלא יהיה על השולחן, שלא יהיה שרויה ללבד מהנשים והילדים שאמר לא להקשות עליהם עם חומרות אחרי שעבדו כ"כ קשה], אח"כ ניקו את הרצפה מהפירורים שנפלו.

ההסיבה היה בשכיבה ממש על הכורסא והרים את הרגליים, ואת השטריימל הניח עליו כי שכב ממש על הצד, התלמידים לא הסבו כפי ההלכה שאין מסיבין בפני הרב.

במרור אמר שכל אחד יקח מה שרוצה חזרת או חסה, ואמר אני לעצמי לוקח חזרת למרור, ולכורך חסה עם חזרת, וכל אחד יקח מה שרוצה, ואמר שרבינו אומר שכזית מרור הוא סגולה לפרנסה, ואמר שהסגולה הוא גם לעלי חסה, ושאל כל אחד מה שרוצה והכניס לתוך מפית ושלח לכל אחד בנפרד.

כדי לטבול את הביצה במי מלח, חתך בסכין קצת בתוך הביצה וכך נכנס מי מלח לביצה כדי שלא יטפטף הכל בדרך.

בעת שולחן ערוך היה מאוד מיוחד כי שם היה הרבה שיחות, אמר שצדיק אחד ראה אצל כפרי שהניח כ"ד קוגלעך, ואמר שהוא עושה נגד כל ה'כי לעולם חסדו' ושאל אותו הצדיק שיש כ"ו פסוקים, ענה הכפרי ש'לסיחון ולעוג' הוא לא עושה קוגל.

לפני כל כוס וכוס, במקום לומר הלשם יחוד הוא שר איזה תנועה ואח"כ עשה ברכה ושתה.

בהלל סיפר על היהודי שהיה בדרך לאוניה לעשות עסקים וסיבב את רגלו ולא יכל להמשיך, והתחיל לקלל והיה מלא טענות על הקב"ה למה עשה לו את זה, ואחרי כמה ימים שמע שהאוניה טבעה, אז התחיל להודות 'אודך כי עניתני', ש'כח שענית אותי בעינויים וכך ניצלתי, ואמר שיש גם פשט שאודך כי עניתני שהכוונה שהקב"ה הקשיב וענה לנו, ואמר שאם מישהו מאחר בדרכונים שלא יחשוב ח"ו שמשהו יקרה עם המטוס ויבקש שלא רוצה לראות את הנס אלא שכולם יגיעו

ההגדה אומרים בקול, כי ככה רבינו אומר בליקוטי מוהר"ן.

• כל אחד שאל את ד' הקושיות, ואמר שהמנהג למחוא כף מקודם ששואלים את מה נשתנה.

• בד' הבנים אמר הראש ישיבה, גם הרשע שואל וגם השאינו יודע לשאול שואל, אבל השאינו יודע לשאול שואל כי הוא רוצה לדעת וכעת הוא אינו יודע, ואילו הרשע שואל רק לקנטר, כי יש תמיד שני אנשים ששואלים, אחד שואל לדעת באמת ואחד לקנטר, בתם סיפר את הסיפור מזה שבכה כשאמר תם מה הוא אומר, תם ברוסית זה שם, ובכה 'מה אומרים עליו שם למעלה', כי לא איכפת לו מה החכם אומר עליו, ומה הרשע אומר עליו, אלא מה אומרים עלי שם למעלה.

• ב'והיא שעמדה' אמר שצדיקים היו עוברים בחלונות 'עמי הארץ', ופעם אחת ראה צדיק אחד אצל הע"ה שהוא בוכה מאוד בוהיא שעמדה ואח"כ שמח, ונכנס הצדיק ושאלו מה היה, ואמר שראה כתוב לכלותינו ובכה כי לא הבין איך נכנס חלות בהגדה, ואח"כ ראה שכתוב שהקב"ה מצילנו, ומביא מצות לכן שמח.

• אמר על היין ששפכו בעת אמירת המכות שזה סכנה ויש להוציא אותם, ושפכו את הכל לקערה ואמר שמהקהילה מבקשים את זה ממנו לגנבים, וזה עוזר להם, והדגיש שלא יגעו זה סכנה יותר מנעג"ל וואסע"ר, כך היה בב' הלילות.

• לפני שאמר 'רבן גמליאל אמר כל שלא אמר ג' הדברים', ביקש מכל הילדים הקטנים להיכנס ומהנכד, וכל אחד היה צריך לומר את זה, פסח מצה ומרור, הנכד אמר שהרבי שלו אמר שהמצה מרפא את הבוברים [הפצעים], הראש ישיבה נהנה שאכן מצה היא מיכלא דאסוותא.

• הראש ישיבה נטל ידיו במקום אבל כולם יצאו ליטול ידים, המצות נמצאים בתוך מפה של מצות שהסבתא שלו עשתה, ואח"כ חילקו

אותנו כך.

• בחד גדיא ביאר את הכל באידיש, ואמר שהמקטריגים לא יכולים לסבול את הסדר, ונרגעים כשרואים שמדברים סתם מכלב וחתול וגדי, ומוהרא"ש אמר שלומדים מזה שכל דבר חוזר לעצמו ולכל דבר יש חשבון, וכן סיפר מר' יונתן אייבשיץ שהכלב אשם שנכנס לתוך הריב של הגדי והחתול, ולכן יוצא בחשבון שהקב"ה צודק.

• סיימו את הסדרים בערך בשעה 1 וחצי, אז סיימו את חד גדיא, אבל הרבה נשארו להגיד דברים נוספים, בלילה הראשון הראש ישיבה לימד את המכתב של ר"ש מאוסטרפולא, ואמר שמרומז שמו של מוהרא"ש 'אש"ר' ואף שמו מרומז שם, ואמרו שיר השירים.

• אמר שאחרי שהתקרב לברסלב והיה לו הגדה מברסלב, והיה שם בסוף תיקון הכללי, דהרי בכל ספר של מוהרא"ש הכניסו בסוף תיקון הכללי, והוא לא ידע בהתחלה שבכל ספר דאג מוהרא"ש להכניס את זה, ולכן חשב שככה נהוג בברסלב, שאומרים תיקון הכללי אחרי הסדר, ואמר שהיה כמה שנים שהיה אומר תיקון הכללי אחרי ליל הסדר, ואמר מי שרוצה יכול להגיד את זה.

בשלוש ואעפ"כ יהודי מאמין שהכל לטובה, כי מי שיש לו שאלות מזמינים אותו למעלה להסביר לו הכל.

• אמר שאחרי שביקשו אנא ד' הושיעה נא, מבקשים עוד פעם הושיעה נא ולא מתייאשים, וכן בהצליחה נא, מבקשים שוב הצליחה נא.

• בהודו לד' שאל כל אחד את מנהגו בביתו, האם אומרים או שרים ומה שרים.

• בשפוך חמתך נעמד, והלכו לבדוק שכל הדלתות פתוחות, יש דלת אחת שנמשכת ונסגרת לבד ואמר להניח שם משהו שלא יסגר לבד.

• בנרצה אחרי שכל אחד אמר את הנוסח 'ווערט באוויליגט', הוא שאל את כל אחד מה זה באוויליגט, ואמר שהכוונה שהשי"ת אוהב אותך, את מי הוא אוהב, את מי שעשה כל מה שכתוב בהגדה, ושאל אתה עשית את זה? אם ככה, השי"ת אוהב אותך, כי קיימת מה שכתוב כאן.

• לשנה הבאה בירושלים קמו לרקוד, וסיפר על הגוי ששאל את היהודי איך אתה אומר כל שנה לשנה הבאה בירושלים, ואנו אומרים להקב"ה, רבש"ע מה נענה לגויים ששואלים
